

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטטיות בע"מ ואחר' נ' פקיד שומה ירושלים

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מערערות

1. טבע תעשיות פרמצטטיות בע"מ
2. אסיה תעשיות כימיות בע"מ
3. טבע מדיקל בע"מ
4. פלנטקס בע"מ
5. אפיק בע"מ

באמצעות ב"כ עוה"ד מנחים טולצ'ינסקי, יצחק מרציאנו,
אלעד מירוויז

נגד

משיב

פקיד שומה ירושלים

באמצעות ב"כ עוה"דagi domborovitz, rovi cahn

פסק דין

1

פתח דבר:

לפני ערעורים מאוחדים על צוים שהוצעו על ידי המשיב, פקיד שומה ירושלים, לשנות המס 2008-2011 מכוח סעיף 152(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת מס הכנסה" או "הפקודה"). יצוין כי הערעורים הוגשו תחילה לבית המשפט המחווזי בירושלים, והועברו לבית משפט זה בהתאם לבקשת הצדדים ועל פי החלטה מיום 23.5.2018.

המערערת 1, טבע תעשיות פרמצטטיות בע"מ (להלן: "טבע" או "חברת האם") היא חברת תעשייתית לעידוד התעשייה (מייסם), התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק עידוד התעשייה"). מננותיה של טבע, המתמחה בייצור תרופות וחומרים פעילים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 15-01-2013 + ע"מ 16-02-2013 + ע"מ 17-02-2013 + 31518-02-15-01-2013 טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים 29910-02-17-01-2013

לلتעשייה הפרמצבטיבית, נסחרות בברשות ישראל ובארה"ב. לטבעatri יצור, מחקר, שיווק והפצה ברחבי העולם, לרבות בישראל, בצפון אמריקה ובאירופה. חלק גיגר מתוצרת השם נارد בשוק בארצות הברית.

3. בהתאם לסעיפים 23 ו-24 לחוק ייעוד התעשייה הגישה טבע את דוחותיה לצרכי מס לשנות המס 2008-2011 במאוחדר עם החברות הבנות שלה: אביק מעבודות ביולוגיות טבע בע"מ; אסיא תעשיית כימיות בע"מ; טבע מדיקל בע"מ, פלנטקס בע"מ; אביק בע"מ (להלן "החברות הבנות").

8 טבע והחברות הבנות (להלן ייחד: "המערערות", ולשם הנוחות והקיצור, ולפי העניין,
9 גם "טבע"), מחייבות על עצמן את הוראות חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959.
10 (להלן: "חוק לעידוד השקעות הון" או "החוק") ומודוחות על הכנסתו תיכון לצרכי מס
11 בהתאם. לטבע וכן לחברת הבת אסיה תעשיות כימיות בע"מ (להלן: "אסיה") מס' ספר
12 תכניות השקעה מאושרת, שחולות עליהם הוראות החוק כמפורט לפני תיקון 60
13 (להלן: "מבצע מאושר"), וכן מס' ספר תכניות השקעה שעליו חלות הוראות החוק
14 כמפורט אחורי תיקון 60 ולפני תיקון 68 (להלן: "מבצע מוטב").

5. החל משנת המס 2009 דוחות תיאן הכספיים של המערערות מנהלים במט"ח (долר) בהתאם לסעיף 130א לפקודת מס הכנסת ולתקנות הרלוונטיות.

6. בין המערורות למשיב הtgtלו מספר רב של מחלוקת, בגין חלון נוהלו זה מכבר הליכים משפטיים בקשר עם השומות לשנות המס 2005 עד 2007, ואלו הסתיימו בהסכם פשרה אשר נחתם בין הצדדים ביום 11.11.2013 (להלן: "הסכם הפשרה"; צורף כנספח א' לתצהיר הגבי שרה צפורי – להלן: "צפורי" - מטעם המשיב). לנוכח האמור בהסכם הפשרה, צומצמה ירידת המחלוקת בערעוריהם Dunn למספר סוגיות, כמפורט להלן.

הסוגיות שבמחלקות:

ניהול החשבונות המשותפים - הצדדים נחלקו בשאלת כיצד יש לראות את יתרות הזכות הקיימת לטובת החברות הבנות בספרי טבע, כתוצאה מניהול חשבונות בנק משותפים, והאם יתרת החוייז של אסיא בספרי טבע עולה כדי דיבידנד, כטענית .7.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 המשיב. לטענת המערערות, אין מדובר כלל בדיידנד אלא בכיספים המיעודים
 2 לשימוש עצמי ולשימוש חברות אחרות בקבוצה, כאשר הטעם היחיד שעמד בסיסו
 3 ניהול החשבונות המשותפים הוא טעם עסקית, שיעיקרו השגת "יתרונו לגודל".

4 **ישום סעיף 51(ח) לחוק עידוד השקעות הון** – ברקע מחלוקת זו עומדות ארבע
 5 עסקאות רכישה של חברות זרות שביצעה טבע באמצעות חברות בתנות, נכdot או
 6 ניניות (בדרכ ש"מיזוג הופכי משולש") בין השנים 2006-2011: בשנת 2006 נרכשה
 7 חברת **Ivax** Corporation (להלן: "Ivax") ; בשנת 2008 נרכשה חברת **Zarr**
 8 Merckle Pharmaceuticals Inc. (להלן: "Barr") ; בשנת 2010 נרכשה חברת **Ratiopharm** Group
 9 (להלן: "Ratiopharm") ; ובשנת 2011 נרכשה חברת **Cephalon** Inc. (להלן: "Cephalon") (להלן בלבד: "החברות הזרות"). טענת
 10 המשיב בהקשר זה היא שהעברת סכומי המזומנים לרכיבת החברות הזרות, היא בגדר
 11 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 12 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 13 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 14 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 15 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 16 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 17 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 18 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 19 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 20 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 21 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 22 "שימוש" ברוחים הפטוריים של טבע שדינה כדי חלוקת דיבידנד בהתאם לסייעים
 23 למצב שהיה קודם נתייתה.

24 **השימוש ב"מחסנית" לצורך רכישת החברות הזרות** – ברקע מחלוקת זו עומדת
 25 הودעתה של טבע בדבר תשלום מס חברות בסך של 1.7 מיליארד ש"מ בהתאם להוראות
 26 תיקון 69 לחוק, וזאת בגין "הכנסה צבורה נבחרת" בסכום של כ-27 מיליארד ש"מ
 27 (התיקון נועד להעניק הטבות מס לחוקת "רווחים כלואים"). כפועל יוצא מהודעתה
 28 זו, עמדה לרשות טבע "מחסנית" של רווחים פטוריים בסך של כ-25.8 מיליארד ש"מ
 29 שאותה ניתן לנצל לשימושים שונים, ללא תשלום מס, ובכלל זאת לצורך רכישת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

1 חברות בנות (ככל שתתקבל טענה המשיב כי על רכישות אלו חל סעיף 51(ח) לחוק).
2 המחלוקת בעניין זה נוגעת לגובה הסכומים ששימושו את טبع לצורך הרכישות,
3 וממילא להיקף ניצול "המחסנית". לטענת המערערות, הסכומים ששימושו את טבע
4 מקורוותיה לצורך רכישת Axiv ; Barr ; Ratiopharm נמכרים באופן שימושי
5 מלאה הנטען על ידי המשיב (אין מחלוקת לגבי סכום המזומן ששולם ברכישת
6 Cephalon), כך שהסכום ששימושו לצורך כל ארבע הרכישות, ממילא נמכרים
7 מ"המחסנית" העומדת לרשותה, ולפיכך אף לפי גישת המשיב לעניין תחולת סעיף
8 51 לחוק, אין זו חייבות במש. בתווך כך, אף התעוררה מחלוקת בדבר משמעות
9 הסכם הפשרה. לטענת המשיב, במסגרת הסכם הפשרה טبع הסכימה לעמדתו
10 העקרונית באשר לתחולות סעיף 51(ח) לחוק על רכישת Axiv . לטענת טبع, אין
11 בהסכם הפשרה, הקובל כי הכנסה הציבורית הנבחרת מתיחסת גם להשקעתה של
12 טבע-ב-Axiv, משום ויתור על הטענה לפיה אין להחיל כלל את הסעיף הנ"ל על רכישת
13 Axiv. באותו אופו שאיו לחילו על רכישותיה האחרות.

14 **שינוי שיטת הדיווח במכירת הקופקסון - מחלוקת זו קשורה להיקף ההצעה לה**
15 **זכאית טبع בגין הכנסות מכירות תרופת הקופקסון בעקבות אישור תכנית**
16 **השקעה, הטבה הנוצרת מהשוויות המחוור לשנה השוטפת ל"מחוזר הבסיס"**
17 **והגידול במחוזר. המחלוקת נוגעת לשוני בין מחיר מכירת הקופקסון בתקופה בה**
18 **طبع שיתפה פוליה עם חברת Sanofi Aventis U.S. LLC (להלן: "אונונטיס"),**
19 **חברת תרופות בינלאומית עמה התקשרה טבע במערכות הסכמיות שענינה בשיווק,**
20 **הפצת ומכירת התרופה, לבין מחיר המכירה לאחר סיום שיתוף הפעולה וכאשר טבע**
21 **החללה לבצע עצמה את כל פעולות הפצת והמכירה של התרופה. לטענת המשיב,**
22 **יש לחשב את מחוזר הבסיס ואת מחוזר השנה השוטפת על בסיס "מכנה מסווג"**
23 **אחד". מנגד, לעומת המערערות, קיים שינוי מהותי בין שתי תקופות אלה, בעיקר**
24 **ኖוכח ביטול חלוקת הסיכון שהייתה בין טבע לבין אונונטיס, כאשר מחיר המכירה**
25 **של הקופקסון משקף שוני מהותי זה. לפיכך, אין כל מקום לבצע התאמות במחוזר**
26 **הבסיס או במחוזר השנה השוטפת.**

11. **חישוב יחס המחזורים באסיא בקשר עם מיזוגם טبع טק** - בעקבות מיזוג שטי החברות נוצר הצורך לפצל את "מחוזרי הבסיס" של תכניות ההשקה שהיו קיימות ערבות המיזוג, ובכלל זאת תכנית מס' 535 של חברות טבע טק. טוiotת אישור המיזוג

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 קבעה את עקרונות הפייטול האמור והמחלוקות בין הצדדים נוגעת לאופן שבו יש
 2 ליישם. טבע טוענת כי פיצול מהוחר הבסיס של תכנית 535 צריך להיעשות על פי
 3 הוראות סעיף 3.1.1 לティות אישור המיזוג – סעיף הקובל כי ביחס לתכניות שנות
 4 הפעלן היא שנת 2000 ואילך – הפייטול ייעשה בהתאם לסעיף 74 לחוק, זהינו,
 5 בהתאם למחוזרים של השנה שקדמה לשנת הפעלה. מנגד, המשיב, אשר הבהיר כי
 6 לשיטתו המחלוקת בעניין זה נוגעת לאופן הפייטול של מהוחר הבסיס בין שתי תכניות
 7 שהופעלו עוד בטרם המיזוג – התוכנית שהייתה בחברת טבע טק, וזו שבחברת אסיה
 8 - טוען כי לצורך קביעת הפרש ההרחבה של תכניות אלה יש ליישם את סעיף 3.1.2
 9 לティות המיזוג, המתייחס לאופן חלוקת יתרת המוחר המאוחד בין תכניות
 10 שהופעלו בטרם המיזוג.

11 **12. ייחוס הוצאות מחקר ופיתוח** – הוצאות המחקר והפיתוח של טבע לשנות המס
 12 שבערעור, המסתמכות בסך כולל של כ- 1.9 מיליארד דולר, נוכו כך שההוצאות אשר
 13 ניתן ליחסן להכנסותיה (הפטורות) של טבע מפעילותה בחטיבת תרופות המקור
 14 (התרופות האטיות - קופסקון ואזילקט), נוכו מאותן הכנסות, ואילו יתרת ההוצאות
 15 nocו נגד שאר הכנסות (הchieבות). לטעתה המשיב, מאחר שהוצאות המו"פ,
 16 במהותן, אין קרוכות באף לא אחת מחטיבות הייצור של טבע, יש להתריר את ניכוין
 17 מכל הכנסות באופן יחסית, בהתאם לעקרונות שבסעיף 18(ג) לפוקודה. לטעתה
 18 המערערות, עמדת המשיב אינה עולה בקנה אחד עם לשון סעיף 20א לפוקודה,
 19 המהווה דין ספציפי המתיר לנישום הוצאות שהויצו לצרכי מו"פ לפי שיקול
 20 דעתו, ואיןו מטיל כל מגבלה על אופן הניכוי.

21 **13. תיאום הוצאות מימון** – המדבר בהוצאות מימון הנוגעות לשלווש פעילויות : (א)
 22 הוצאות מימון שהויצו לשם רכישת חברת Barr ; (ב) הוצאות הפרשי שער הקשות
 23 למיון רכישת חברת Ratiopharm ; ו- (ג) הפסד עסקת גידור, הקשור אף הוא
 24 לרכישת חברת Ratiopharm. לטעתה המשיב, המדבר בהוצאות הוניות שאין מקום
 25 להתריר ניכוין. המערערות טוענות, מנגד, כי יש להתריר את הוצאות המימון ששימוש
 26 לרכישת Barr וכן את הוצאות הפרשי השער בקשר לרכישת Ratiopharm, שכן
 27 רכישת חברות אלו תרמה להרחבת פעילותה של טבע בישראל, ולפיכך המדבר
 28 בהוצאות שהויצו לשם יצירת הכנסה. אשר להפסד עסקת הגידור נתען כי טבע

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 ביצעה את העסקה מתוך מטרה להגן על פעילותה השוטפת מפני השינויים בשעריו
2 המטבח, וכי סיווג ההוצאות יקבע בהתאם לכליל החשבונות המקובלים.
- 3 **קני גירעון** – המשיב הטיל קנס גירעון על טבע, ואילו האחونة טוענת כי אין מקום
4 להטלתו, ובכל מקרה, כי המשיב זנה טענתו בעניין זה.

- 5 **ניהול החשבונות המשותפים:**
- 6 **טענות המערערות בתמצית**
- 7 אין בניהול החשבונות המשותפים ממשום ויתור כלשהו מצד החברות הבנות, לרבות
8 חברת אסיה, על הכספיים המצוים באוטם חשבונות וחלוקתם כדיידנד לחברת
9 האם. מנגנון ניהול חשבונות משותפים, הידוע גם כהסדר "Cash Pooling", הוא
10 שכיח ומקובל בكونצרנים גדולים, ובמקרה דנן הוכח כי הטעם היחיד שעמד בסיסו
11 העניין הוא טעם עסקי של נוחות ו"יתרונו לגודל".

- 12 כוונת טבע והחברות הבנות הייתה להעמיד את הכספיים לרשות החשבונות
13 המשותפים, לשימוש העצמי ולשימוש החברות האחרות. כוונה זו ניתנת למצוא
14 מספר ביטויים מובהקים: טבע זקפה לזכות או לחובות החברות הבנות (לפי העניין
15 והשימוש), ריבית אשר חושבה לפי סעיף 3(א) לפוקה; הפעולות של החברות השונות
16 שיקפה צרכים עסקיים, ולא ויתור על הכספיים וחלוקתם כדיידנד; כאשר הצדדים
17 ביצעו פעולות פיננסיות, החורגות מאותה פעילות עסקית שוטפת שהתבצעה דרך
18 החשבונות המשותפים, הדבר קיבל ביטוי נפרד בספריה החברות.

- 19 עדמת המשיב, הרואה ביתרת הזכות של אסיה ממשום דייבידנד שחולק על ידי אסיה
20 לטבע, לוקה במספר כשלים, ובכל מקרה אין מקום לראות כדיידנד את מלאו יתרת
21 הזכות של אסיה בטבע, שכן יתרה זו משקפת גם פעילויות "פנימם חברותיות"
22 נוספות, ולא בכדי במסגרת הסכם הפשרה הופחתו יתרות אלו.

- 23 **טענות המשיב בתמצית**
- 24 יש לקבוע כי אסיה חילקה לטבע דייבידנד וכי סך של 2,837,792 ₪ מקורו בהכנסות
25 מوطבות, שכן נסיבות המקרה תומכות בכך שהحسابות המשותפים שמשו בפועל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

למשיכת כספים "חכ' כיוונית" של טבע מאסיה, וכל טענה בדבר כוונת הצדדים,
שכלל לא הוכחה, לא יכולה לשנות עובדות אובייקטיביות אלו.

הניסיונות המוכיחות כי המהוות הכלכליות האמיתיות של יתרת החוויז' היא משיכת
יעודדי המזומנים של אסיה, ולא ביטוי ליתרת מזומנים בחשבונו משותף הן, בין
היתר, אלו: הסיכונים והסיכויים בקשר לחשבונותם של טבע; כספים של אסיה
בחשבונותיהם של חברות אחרות; פירעון הלואות "מיוחדות" נעשה באמצעות
הגדלת יתרת החוויז'; יתרת החוויז' של אסיה בספרי טבע "נסגרה" באמצעות חלוקות
דיבידנד.

לגביו טענות המערערות לפגמים בתחשיב, הרי שההסכמה שהושגה ביחס לשנים 19-2005-2007 הייתה לצרכי פשרה, כאשר המשיב לא קיבל את אופן החישוב של המערערות. מעבר לכך, המערערות לא הציגו חילופי מסודר, אלא הסתפקו בהעלאת טענות כליליות, שלא כומתו ולא נתמכו בראות.

13 מנגד, מהריאות שכן הוצגו עליה, כאמור, כי טبع נוהגת בכספייה של אסיה מנהג
14 בעליים, וכי מדובר במשיכת כספים מסאסיה שנעשתה בצורה עקבית וממושכת לאורך
15 שנים, בלי יכולת אמיתייה להסבירו, זולות אם יחולקו כדיבידנד.

ניהול החשבונות המשותפים – דיוון והכרעה

20. כאמור, טבע היא חברה תעשייתית לפי חוק עידוד התעשייה. טבע הגישה את דוחות
17 המס שלה בקשר עם שנות המס שבערורו במאוחד עם חברות הבנות שלה, ובבעלות
18 טבע והחברות הבנות מפעלים מאושרים בגיןם הוו זכויות להטבות מס מכוח חוק
19 לעידוד השקעות הון.
20

במהלך שנים רבות, טבע והחברות הבנות ניהלו חשבונותעו"ש "משותפים"; לטענת המערערות שותפות זו בחשבונות העו"ש משמעה כי לכל אחת מהחברות בעלות חלק יחסית בחשבונות המשותפים, כאשר חלק זה נוצר מהתකולים והתשלומים הנזקפים לכל אחת מהן (ראו את האמור בפסקאות 10 ו-13 לतצהיר רוח' שwon המל מזרחי, מנהל תחום מס ישראל בטבע להלן: "مزרכיה").

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 התנוונות בחשבונות המשותפים כללו, בעיקר, תקבולים מכירת המוצרים של
 2 החברות, וכן תשלום לספקים, כאשר בעת ביצוע תשלום מהحسابות המשותפות
 3 עבר כל אחת מהחברות, נעשה שימוש ב יתרות המזומנים הנמצאות באותה עת
 4 בחשבונות (ראו פסקאות 11-12 לתצהיר מזרחי).

5 המחלוקת בין הצדדים בהקשר זה מוקדמת ב יתרות זכות אסיה בספרי טبع, אשר
 6 במהלך השנים גדמה והגיעה לסך של כ- 5,347,5 מיליון ש"ח (נכון ליום 31.12.2010).
 7 בהסכם הפשרה נקבע כי חלק מיתרת הזכויות של אסיה ליום 31.12.2006 בסכום של
 8 כ- 1,762 מיליון ש"ח ייחשב כדיבידנד בידי טبع בשנת 2006. לטענת המשיב, יתרת
 9 הזכויות בסך של 3,584 מיליון ש"ח (5,347 מיליון ש"ח בהפחיתה הסך הניל של 1,762
 10 מיליון ש"ח) היא דיבידנד שהילקה אסיה לטבע, באופן הגורר חבות במס. לטענת
 11 המערערות, יתרה זו היא אך ורק ביטוי לחלק היחסי של אסיה בחשבונות
 12 המשותפים ואין היא בבחינת דיבידנד.

13 בחלוקת זו בין הצדדים סבורני כי הצד עם המשיב.

14 איini מתעלם כלל ועיקר מטענה המערערות לפיה בניהול חשבונות משותפים של
 15 חברות הקבוצה טמוניים יתרונות עסקיים מובהקים. אלא שבכך לא סגי, שכן
 16 המהות הכלכלית האמיתית של פעולה, לא רק שאינה נגורת מהשם או הכינוי שנינו
 17 לה על ידי הצדדים, אלא אף אם זו בוצעה מלכתחילה למטרה "cash", ולא על
 18 מנת להביא להפחחת מס, עדין יש לבחון האם בסופו של יום, המציג שהוצע על ידי
 19 הצדדים בקשר אליה משקף נאמנה את מהותה האמיתית כפי שזו נלמדת
 20 מהתשתיית הראייתית הקיימת (ראו למשל: ע"מ (מחוזי מרכז) 34660-02-15 צמל
 21 יעקובסון בע"מ נ' פקיד שומה פתח תקווה (27.8.2015)). צודק המשיב הטעון כי
 22 לעניין זה אין מקום להבחנה בין יחיד בעל חברה, המושך כספים מהחברה בבעלותו,
 23 שלגביו יש לשאול האם מדובר בדיבידנד בידייו או בהלוואה (ראו: ע"א 9412/03 חזון
 24 נ' פקיד שומה נתניה, פ"ד נת(5) 538 (2005); ע"מ (מחוזי חיפה) 964/07 הזען חלי^ב
 25 נ' פקיד שומה חיפה (9.7.2010); ע"מ (מחוזי ירושלים) 10-1911-10-19 ש.ג' שם טוב
 26 בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים (24.6.2013) - בין חברת-אם המושכת כספים
 27 לחברת-בת; ככל שלגבי הראשון, לא התקבל טענות כי הוא מנהל "חשבון משותף"
 28 עם החברה מטעמים עסקיים ועל מנת להשיג "יתרון לגודל", וכי הכספיים נמשכו

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 כהלוואה ולא כדיבידנד, כך, **ובאותן נסיבות**, אין מקום לקבל את טענת חברת האם
2 ביחס לכיספי חברת הבת.
- 3 סבורני כי התשתית הראיתית בעניין שבפני מלמדת כי יתרת כספי אסיה, המצוים
4 בחשבונות המשותפים, מהווים דיבידנד בידי טבע. הריאות מצביעות על כך כי
5 העברת הכספי הייתה "חץ כיוונית" מחברת הבת לחברת האם, כאשר الأخيرة
6 נהגת בכיספים אלה מנהג בעליים, ולא מאפשרת אמיטית בידה לפרוע את יתרת
7 החוויז' שלא באמצעות דיבידנד. תשתיית ראייתית זו כוללת את כל המפורט להלן.
- 8 **ראשית**, לא הוכח שהحسابונות המשותפים הם אמנים בבעלות כל החברות, כפי
9 שנטען על ידי מזרחי (ראו עדות מזרחי בפרוטוקול מיום 25.9.2019 עמ' 63 ש' 23 –
10 עמ' 64 ש' 16). אין ספק כי הוכחת הבעלות בחשבון היא פשוטה למדי, והעדרו של
11 מסמך בעניין זה אומר דרשו. מכל מקום, כאמור, גם אם כל החברות היו רשומות
12 כבעלות בחשבון, לא היה בכך כדי לשנות את המהות הכלכלית האמיתית, מכיון
13 שבו מסתבר כי טבע נהוג בחשבונות "המשותפים" כבשלה, וכי העברת הכספי
14 אליהם היא תמיד "חץ כיוונית".
- 15 **שנייה**, הסכם המugen את מערכת היחסים בין החברות השונות ביחס לניהול
16 החשבונות המשותפים לא הוצג על ידי המערערות, ומזרחי אף העיד כי מעולם לא
17 ראה אותו (פרוטוקול עמ' 73 ש' 21 – עמ' 74 ש' 7).
- 18 כידוע, הימנעות נישום מהבאת ראייה מקימה חזקה שבעובדתה, הנועча בהיגיון
19 ובניסיון חיים, לפיה דין ההימנעות כדי הודהה בכך שאילו הובאה אותה ראייה, היא
20 הייתה פועלת לחובתו (ראו : ע"א 9656/05 שורץ נ' רמנוף חברה לשחר וציווד בניה
21 בע"מ (27.7.2008) ; ע"א 2275/90 לימה חברה ישראלית לעשיית נ' רוזנברג, פ"ד
22 מז (2) 605 (1993) ; ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו, פ"ד מה (4)
23 .((1991) 651
- 24 **שלישית**, ניכר כי הסיכוןים והסיכוןים הגלומיים בכיספים המצוים בחשבונות
25 המשותפים, רובצים לפתחה של טבע; יתרת המזומנים בחשבונות הבנק נרשמת
26 בספרי טבע בלבד, כאשר לאסיה נזקפת הכנסתת מימון בגובה הריבית הנוקובה בסעיף
27 (ג) לפוקודה, ואילו ריווחים העולים על כך, או הפסדים, נזקפים בספרי טבע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

ראeo בהקשר זה סעיף 17 לTCP מזרחי וכן עדותו בפרוטוקול מיום 25.9.2019 עמ' 1
77 שורות 6-13:

15 כאמור, העובדה כי חשבון משותף נוצר "מטעמי נוחות" ותוך השגת "יתרונו לגודל",
16 ובאותו אופן ומאותם נימוקים מופצלות הכהנויות וההפסדים בין חברות האם
17 וחברות הבת, אינה מצדיקה להתעלם מהמהות הכלכלית האמיתית של הפעולה בה
18 מדובר, הנגזרת, בין היתר, מהשאלה האםطبع נוהגת בחשבונות המשותפים מנהג
19 בעליים והאם היא זו שנושאת בסיכוןים ובסיכויים הגלומיים בכיספים המצויים
20 בחשבונות אלה.

21 בנוספ', בעוד ששלטענות מזרחי חברת האם הקפידה שייהיו לה די מזומנים לשימושה
22 מבלי שתידרש לעשות שימוש ב יתרת המזומנים של חברות הקבוצה (סעיף 16
23 לתצהיר מזרחי), הרי שמשמעות כי בשנה הרלוונטיות, ואף בשנה שקדמה לה, יתרות
24 המזומנים בדוחותיה הכספיים של החברה האם היו נמוכות משמעותית וZNICHOT (כ-
25 14% בשנת 2009 וכ- 7% בשנת 2010) ביחס ליתרת החוו"ז של אסיה (ראו סעיף 11
26 לתצהיר צפורי וכן דוחות החברות שצורפו כנספח ב' לתצהירה). הדבר מלמד כי
27 בשנים אלו נעשו שימוש בכיסי אסיה בחשבונות המשותפים על ידי חברת האם או
28 מי חברות הקבוצה.

29 ראו בהקשר זה אף עדות מזרחי בפרוטוקול בעמ' 69 ש' 14 – עמ' 70 ש' 15:

30 אתה כותב בתצהיר שלך שטע שטבע הקפידה, נכון?
31 הקפידה? זה המילים?
32 כן, נכון.
33 הקפידה שתמיד היא לא תעשה שימוש במקורות של
34 אחרים, ואנחנו רואים בנסיבות שאני יכול לבדוק,

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

אתה יודע, לי אין דרך לבדוק על קו הרצף, אני לא
כמובן, אין לי, נכון? ת:
במקומות שאין בודק אני רואה שזה לא מתקיים
במשך שניםים רצופות, אז זה לא מדויק מה שכabbת
בתצהיר? ת:
מדויק, רק לא לתאריך החתק הזה. ש:
אה, אז זה מדויק רק לתאריכים שאתה בוחר? ת:
לא, בוא, צריך לדווח על כל השנה, לא לתאריך חתק,
הרי זהamazon, ש:
אז פה הגזות בתצהיר שלך שברוב השנה זה ככה אבל
בתאריכי המאזנים זה לא יוצא ככה? ת:
כל זה ככה, ככל כן.....
כב' הש' בורנשטיין: בנקודה מסוימת אנחנו רואים שבכלל לא מקפיד.
העד, מר מזרחי: אנחנו מסתכלים על תאריך חתק,
כב' הש' בורנשטיין: כן.
העד, מר מזרחי: אבל במהלך השנה יש כניסה ויציאות של מזומנים, זה
חוון מתגלגל.
כב' הש' בורנשטיין: אני שואל על נקודה מסוימת, אני מבקש לדעת האם
בנקודה זו היה הקפידה להשתמש רק בכפסיה?
העד, מר מזרחי: בנקודה מסוימת זו את אנחנו רואים שיתרת החוו'
של אסיה גודלה מיתרת המזומנים בבנק, כן.
עו"ד כהן: משמעותית.
העד, מר מזרחי: כן.
ש: דרמטית.
ת: גודלה.
כב' הש' בורנשטיין: אתה אומרת שבנקודת הוו, אם אני שואל ביום הווה,
עו"ד כהן: היא לא הקפידה?
כב' הש' בורנשטיין: כן משתמשת בכפסים שייכים לאסיה?
העד, מר מזרחי: בכל הקבוצה, לא רקطبع, בכל הקבוצה השתמשה
בכפסים של אסיה לטבות הפעילות שלה, כי בחשבון
המשתוף קיימות חברות נוספות של כל קבוצתطبع
ישראל."

רבייעית, המערורות טענו כי מקום בו מדובר היה בהלוואה חריגה, כדוגמת
ההלוואה בסך 500 מיליון ש"ה העמידה אסיה לטובת טבע בשנת 2008 לצורכי רכישת
חברת Zoz, נרשמה ההלוואה בסעיף מאזני נפרד. מכאן ביקשו ללמידה כי קיימת
הבחנה ברורה בין פעולות במהלך העיסקים הרגילים של החברות, בהן נעשה שימוש
בחשבונות הבנק המשותפים, לבין פעולות מוחוץ למעגל העיסקים הרגילים, לגיביהן
ערכים חזויי הלוואה ספציפיים. אך כמסתבר, רק שנה לאחר נתינת אותה הלוואה
היא נמקרה מספרי המערורות ויתרת החוו' גדלה. מזרחי אף התקשה להסביר את
ההבדל בשיעור הריבית (ריבית 3(ט) לעומת ריבית שוק) בין שני סוגי הלוואות,
וזאת בשעה שאף הלוואות "השותפות" מגיעה בסופה של יום לסכומי הלוואות
"החריגות" (פרוטוקול עמי 78 ש' 29 – עמי 81 ש' 9). בנוסף, לא הובהר האם

בית המשפט המחויזי מרכזו-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 הלוואה נפרעה במזומנים והוחזרה לחשבון המשותף במסגרת ה-cash pulling או
2 שהדבר נעשה בדרך אחרת (פרוטוקול עמי 82 ש' 24 - 32). בין כך ובין בכך, סבורני כי
3 הדבר מלמד שטיבע נוהגת בכיספים המציגים בחשבונות המשותפים מנהג בעליים,
4 ובכל זאת עשו בהם שימוש לצורך "פירעון" הלואות "חריגות", תוך הסטה סכום
5 מסעיף מאזני של הלוואה ספציפית, לסעיף מאזני של יתרת החו"ז.

6 .30. חמישית, "סופו מעיד על תחילתו". כולה מחומר הראיות, יתרת החו"ז של אסיה
7 במספר טبع, שעמדה בסוף שנת 2010 על כ-1.567 מיליון דולר, "נסגרה" באמצעות
8 חלוקת דיבידנד (סעיף 16 לתקhair צפורי; חקירת מזרחי ב프וטוקול בעמי 88 ש' 30
9 - עמי 89 ש' 10). טעת המשיב לפיה, אלמלא חלוקת הדיבידנד, לא היה בידי טبع
10 אפשרות לפרוע את יתרת החו"ז, על שום שב"חשבון המשותף" לא עמדו כלל
11 סכוםים מעין אלה, לא נסתירה על ידי המערמות.

12 .31. כך העיד בעניין זה מזרחי (פרוטוקול עמי 89 ש' 19 – עמי 9- ש' 6) :

13 "ת: נכוון, אני מחייבת מתי לחלק דיבידנד, אני אסיה מחייבת
14 מתى לחלק דיבידנד. אם היתי רוצה לקבל רק את הכנסות
15 הרביה? אני חברה, אני רוצה לקבל רק את הכנסות
16 הרביה,ನוח לי עם החו"ז, יש לי תשואה מובטחת של 3%(ו'),
17 סבירה לי.
18 סבירה לי, אבל אם החלטתו לחלק דיבידנד זה באמצעות
19 זה,
20 או איך נסגרה יתרת החו"ז?
21 או אני אומר, אסיה החלטה על חלוקת דיבידנד וחילקה
22 דיבידנד.
23 ואם היא לא הייתה מחייבת דיבידנד,
24 או היה נשאר חו"ז.
25 יתרת החו"ז הייתה נסגרת? או זה לא נכון שכטבת שירות
26 חו"ז נסגרה במהלך עסקים רגילים.
27 גם במהלך העסקים הרגילים.
28 אם לא היה מחייב דיבידנד הייתה נסגרת יתרת החו"ז?
29 בפרק הרבה יותר ארוך אבל כן.
30 בלי ה- 1.2 מיליארד אתם לא מתקרבים בכלל.
31 אנחנו, תקשיב,
32 ומה עם 2011? כמה חולק ב-2011?
33 ההחלטה על חלוקת דיבידנד היא החלטה, פקיד השומה
34 מכיר את זה הרבה, הוא בא לכל מני בעלי זכות או בעלי
35 שליטה בחברות, לא טبع, כן? ויש יתרת חובה, איך
36 סוגרים את זה? בחלוקת דיבידנד."

37

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

32. סבורני כי מכל המקובל עולה, שטבע משכה כספים מסוים לצורך מטרותיה ועשה
 1 בהם כבשהה, וזאת בשעה שאין בידה אפשרות ממשית להשיבם, זולת חלוקתם לידה
 2 כדיידנד. מכאן כי יתרות הזכות לאסיה בספרי טبع, אינם "ביתי לחילקה היחסית
 3 של אסיה בחשבון המשותף",قطעת המערערות, אלא מדובר בחלוקת דיבידנד, על
 4 כל המשתמע מכך מבחינת חוק לעידוד השקעות הון.
 5

33. אוסיף, כי לא מצאתי בסיס לטענה הנוגעת לפגמים בתחריב שערך המשיב, כगון
 6 באשר לפעולות ה"פנים חברותית" המשקפות יחסית-ספק-ליקוח בין חברות הקבוצה,
 7 וזאת תוצאהותיה יש לנטרל מהחשיבות לצורך קביעת סכום הדיבידנד, בהעדר תחריב
 8 חילופי אחר מטעם המערערות, כמו גם בתחריב לכך כי בספרי טבע מוצגת יתרת
 9 החוו"ז כהלוואה ולא כיתרת ספקים/ליקוחות (סעיף 17ג. לתצהיר צפורי). כמו כן,
 10 איini סבור כי מהסכם הפשרה ניתן ללמידה כי המשיב הסכים לקבל את טענות
 11 המערערות בעניין התחריב, באשר הדברה בהסכם שהתקבלו במסגרת הסדר
 12 פשרה בלבד, כאשר הסכם שנקבע באותו הסכם אינו משקף את מלאה יתרת החוו"ז.
 13

יישום סעיף 51(ח) לחוק לעידוד השקעות הון:

34. על ארבע העסקאות לרכישת החברות הזרות שבוצעו בין השנים 2006-2011
 16 בטכנית של "מיוזג משולש הופכי" אין להחיל את הוראות סעיף 51(ח) לחוק לעידוד
 17 השקעות הון.
 18

35. עומדת לטובות המערערות טענת השתק ומוניות וכן טענת הסתמכות, שכן הוכח כי
 19 המדיניות הרשמית של רשות המיסים במשך שנים רבות הייתה שאין מקום להחיל
 20 את הוראות סעיף 51(ח) לחוק על סכומים המוצאים לצורך רכישת חברות או
 21 השקעות בחברות בנות. לא בכדי המשיב עצמו לא הציג ولو שומה אחת לפי סעיף
 22 51(ח) לחוק בגין רכישת חברה/השקעה בחברה בת, ולא בכדי טענה זו גם לא
 23 הועלהה בעבר נגד טبع עצמה, הגם שביצעה רכישות רבות באותה מתכונת ממש.
 24 זאת ועוד, כל ארבע הרכישות בוצעו טרם מועד פרסום הנחיית רשות המיסים בעניין
 25 זה במסגרת הוראת הביצוע משנה 2013, ואף לפני שניתנה חותמת ליכט, כך שיש
 26 לדוחות את ניסיונו של המשיב להחיל את שינוי המדיניות באופן רטראקטיבי.
 27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

36. מבחינה פרשנית לשונית, סעיף 51(ח) לחוק אינו חל על סכומים שהוצאו לרכישת
חברות, לרבות חברות בנות לצורך כך, שכן אין מדובר בהברה ל"קורב",
וכמו כן אינו חל מבחינה תכניתית, שכן הסעיף גועץ למנוע העברה לבעלי המניות
ב"מסלול עוקף", מtopic דאגה להשארת רוחוי המפעל המאושר בחברה על מנת שלאו
ישמשו לפיתוחו. במקרה דן הכספיים אינם מגיעים לבעלי המניות של טבע או לגורם
כלשהו הקשור אליהם.

37. עדמת המשיב בוגר לפרשנות סעיף 51(ח) לחוק אינה מעשית ואף אינה קוהרנטית.
במקרה דן הכספיים שהובילו לחברת הייעודית, אינם בבחינת השקעה בחברה
הייעודית (שהՃלה להתקיים מיד לאחר המיזוג, והתמזגה לתוך החברה הנרכשת),
והם אף לא נועדו ל"פיתוח עסקיה" של החברה הייעודית. מבחינה מהותית וכלכליות
קיימות זהות בין הטכניקות השונות לרכישת חברת בת. משעה שבשתיים מתוך
שלוש הטכניקות (העברת התמורתה במישרין לבעלי המניות של החברה הנרכשת או
רכישת כל הפעולות והנכסים של החברה הנרכשת), אין כל אחיזה לשונית להחלטת
הוראות סעיף 51(ח) לחוק, הרי שאלו לא יכולות לחול גם ביחס לטכנית השלישי
של "המיזוג המשולש ההופכי", המתבצעת באמצעות חברת בת (או נכדה) יייעודית.

38. המשיב מbas את עדמותו בסוגיה על חוות'יך ליכט, אך המדבר בחוות דעת חד צדדי
שמטרתה להביא חברות "לשחרר" את "הרוחחים הכלואים" אותם צברו. אין חוות
הדעות תוקף מחיב והיא אף לוקה בכשלים מהותיים.

39. גם לשיטת המשיב הוראות הסעיף אינן מפקיעות "אוטומטיות" את הפטור המותנה
בכל מקרה של רכישת חברות או השקעה בחברות בנות, שכן כאשר הרכישה או
ההשקעה מקיימות אחר התכליות הכלכלית של החוק - פיתוח הפעולות בישראל, אין
מקום להחלטת הוראות סעיף 51(ח) לחוק. נטל ההוכחה בהקשר זה מוטל על המשיב
ובתווך כך הוא מחויב לבחון האם, ובאיזו מידה, השפיעה כל אחת מהרכישות על
הפעולות של המפעל בישראל ובאיזו מידה יש הצדקה להחלטת הוראות סעיף 51(ח)
לחוק. זאת, לא נעשה במקרה דן על ידי המשיב, ובכל מקרה לארבע הרכישות אכן
היתה תרומה משמעותית לפעולות של טבע בישראל, והrhoוחים הפטורים ימשו
לביצוע השקעות בישראל.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

40. בנויגוד לטענת המשיב לפיה בהסכם הפשרה טבע "הescoימה", כביכול, לקבל את
1 עמדתו ולהחיל את סעיף 51(ח) לחוק על הסוכומים ששולמו על ידה לרכישת חברות
2 Ivax ולהפחיתם מ"המחסנית", הרוי שטבע מעולם לא ויתרה על טענתה לאי תחולת
3 הסעיף ביחס לרכישת Ivax, וכך עולה בבירור מהוראותיו של הסכם הפשרה.
4

טעןות המשיב בתרמיצית

- העברת מזומנים לחברות בנות בחו"ל לרכישת החברות הזרות מפקיעה את הפטור. 41
המונתה. התכליית העומדת מאחורי הוראת סעיף 51(ח) לחוק היא לשמר את
ההכנסות הפטורות בתוך המפעל עצמו, ולא לאפשר שימוש אחר שאינו
השקעה ישירה במפעל. קרי, לעודד את הפעולות הכלכלית בישראל באמצעות
השארת הרווחים בחברה לצורך פיתוח המפעל, ולא להעבירם לגורמים אחרים.

42. לפersonות הלשונית של המעררות, לפיה מאחר שההסעיף עוסק בחלוקת דיבידנדים יש להבחין בין העברה "למעלה" (לבעלי המניות), שמקיימת את הפטור, לבין העברה "למטה" (לחברת בת), שאינה מקיימת את הפטור, אין אחזקה בלשון החוק, שחייב החוק קובע חיוב במסחרות לגבי כל "סכום שנadan בעל המפעל המוטב לךרובה..." ואינו מתנה זאת בהגעת הסכום לידי בעלי המניות.

- כמו כן, אין חשיבות להבחנה בין העברה לבעל המניות או העברת הגורם אחר הקשור לחברה. לגבי כולם חלה באופןה מידעה החזקה לגבי חוסר התועלת למפעל המוטב ופגיעה במערך התמורייצים. לכן, כל העברה ל"קרוב" מפרקיה את הפטור המותנה.

- השיקעת הכספיים בחברת בת ישראלית, שאינה בעלת מפעל מוטב, אינה מקדמת את תכלית החוק באופן שבו חוץ המחוקק. זאת, מכיוון שהכספיים שהושקעו בחברת הבת יישמשו את חברת הבת ולא את המפעל המוטב שנמצא בחברת האם.

- עמדה זו חלה מוקל וחומר על השקעה בחברות בנות בחו"ל. מטרתו המרכזית של החוק היא לעודד MISCELLANEOUS' משק הישראל, ויאלו פרשנות המאפשרת להשקיע בחברות בנות בחו"ל, אינה עולה בקנה אחד עם תכלית זו של החוק.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 אין לקבל את טענת המערערות לפיה גם השקעה בחברה בת בחו"ל יכולה לתרום 44
2 לפיתוח הכלכלה בישראל ואפילו לתורם לפיתוח המפעל המוטב. ראשית, השקעה 3
3 בחברה בת בחו"ל יכולה להשיט משאבים מהמשק בישראל לחו"ל, כולל פעילות 2
4 שמדינת ישראל רוצה לשמר בישראל. שנית, גם אם אכן השקעות של חברות 1
5 ישראליות בחו"ל, מועלות באופן עקיף למשק הישראלי, אין בכך כדי להוביל 0
6 הפרשנות לפיה הפטור המותנה לא פוקע עקב השקעות בחברות בנות. למשק 9
7 הישראלי עדיפה השקעה בישראל על פני השקעה בחברה בחו"ל. שלישי, ברי כי 8
8 תוספת קוווי ייצור בישראל, העסקת עובדיםinosפיטים וכדומה, הן פעולות המציגות 7
9 השקעה כספית נוספת של החברה, וזו כשלעצמה נחשבת כשימוש אותו ביקש 6
10 המחוקק לעודד. לעומת זאת, ההשקעה שבוצעה בחו"ל, נשארת בחו"ל. 5

 11 גם אם רכישת חברות היא אסטרטגיה נכונה להתרחבותה של חברת גלובלית, אין 45
12 זו סיבה למטען פטור ממש בגין פעילות מחוץ לישראל, אפילו אם ייתכן שהיא תגרום 4
13 באופן עקיף להרחבת הפעולות בישראל. 3

 14 חוות הדעת של המומחה מטעם המערערות באשר ל佗עת שנוצרה לטבע מההשקעה 46
15 בחברות הבנות, אינה רלוונטי ברובה. אין זה סביר כי מצד שבו הרוחים הוציאו 2
16 לחו"ל, יוטל על פקיד השומה נטל לבחון האם השימוש בו הועיל למפעל המוטב ועד 1
17 כמו, והאם יש הילמה בין סכום ההשקעה לאותה תוצאה, אם לאו. כמו כן, בחלק 0
18 העוסק בהשלכות הרכישה על המשק הישראלי, נפלו מספר פגמים ממשמעותיים. 1

 19 אין לקבל את טענת ההתקשרות והסתמכות, שכן אלו לא הוכיחו. המערערות לא הביאו 47
20 כל ראייה לכך שעמדת פקיד השומה השליכה על באופן ביצוע ומימון הרכישות. בנוסף, 0
21 כבר בשנת 1992 יצאו הוראות הביצוע והתוספה לה, הקובעות באופן מפורש את 1
22 עמדת רשות המיסים, וגם החלטות מיסוי שפורסמו בשנים 2008-2011 תואמות 2
23 את העמדה הקבועה בתוספה להוראות הביצוע. אף אם, כאמור בחומר דעת ליכט, 1
24 לא כל פקידי השומה יישמו את הוראות הביצוע, עדיין אין מדובר בשינוי של המצב 0
25 המשפטי, כפי שתו언ות המערערות. זאת ועוד, כבר במהלך שנת 2010 ידעו 1
26 המערערות כי בכונת פקיד השומה לטען כי רכישת חברות זרות מפקיעה את 2
27 הפטור המותנה, ועל כן נראה ביקשו מהמומחה מטעמן להזכיר את חווות דעתו. 1
28 מכאן שביחס לשתי הרכישות המאוחרות, בודאי שלא ניתן לטען טענת הסתמכות. 0

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 48. במסגרת הסכם הפשרה ויתריה טבע על טענתה כי אין להחיל את הוראת ההרחבה
2 על רכישת חברת axaI בכך שההסכם כי סכום הרכישה יופחת מ"המחסנית".

3 **יישום סעיף 51(ח) לחוק לעידוד השקעות הון – דיוון והכרעה**

4 **רכישת חברת בת**

5 49. המחלוקת בהקשר זה מוקדמת, כאמור, באربع רכישות של חברות ורות על ידי
6 טבע, אשר בוצעו במתווה דומה – טכניתה של "മיזוג משולש הופכי", במסגרתה
7 הוקמה חברת בת/נכדה/נינה ייעודית במדינת התושבות של החברה הנרכשת, וזו
8 האחרונה התמזגה עם ול透ק החברה הנרכשת, כך שהחברה הנרכשת הפכה להיות
9 חברת המוחזקת במלואה (בשרשור) על ידי טבע.

10 50. בשנת 2006 נרכשה Ivax, חברת ציבורית אמריקאית. טבע ציינה כי מרכיב המזומנים
11 בגין עסקה זו עמד על כ- 1.7 מיליארד דולר, לצד פרעון הלואות של axaI בסך של
12 כ- 2.1 מיליארד דולר, ולצד כ- 4.1 מיליארד דולר באמצעות הקצת מנויות ואופציות
13 טבע (תצהיר מזרחי בסעיף 27).

14 51. בשנת 2008 נרכשה Zart, אף היא חברת ציבורית אמריקאית. טבע ציינה כי מרכיב
15 המזומנים בגין עסקה זו עמד על כ- 4.45 מיליארד דולר, זאת לצד כ- 3 מיליארד דולר
16 באמצעות הקצת אופציות ומניות (תצהיר מזרחי בסעיף 30).

17 52. בשנת 2010 נרכשה Ratiopharm, חברת זורה תושבת גרמניה. על פי טבע, התמורה
18 ששולמה לבעלי המניות של Ratiopharm הייתה כולה בזמן – כ- 4.2 מיליארד
19 אירו (כ- 5.2 מיליארד דולר) (תצהיר מזרחי בסעיף 33).

20 53. בשנת 2011 נרכשה Cephalon, חברת ציבורית זורה תושבת ארה"ב. על פי טבע,
21 התמורה לבעלי המניות שלה הייתה כולה בזמן – 6.5 מיליארד דולר (תצהיר
22 מזרחי בסעיף 36).

23 54. על פי החוק בנוסחו לאחר תיקון 60 ולפני תיקון 68, חברת מوطבת, חברת העומדת
24 בתנאי החוק שיש בבעלתה "מפעל מوطב", העומד גם הוא בתנאי החוק, תהא
25 זכאית לשיעור מס מופחת על הכנסתה מהמפעל המוטב – "הכנסה מوطבת" (באופן

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 דומה ניתנה הטבה/פטור למפעל מאושר במסגרת "המסלול החילופי" ובטרם תיקון
 2 (60). על מנת לתת לחברות תMRIIZ נוסף להשיקע במפעלים המוטבים בישראל
 3 ולפתחן, העניק החוק בסעיפים 51 ו-51ב "פטור מותנה". פטור זה ניתן לחברות
 4 המוטבות, **וזאת כל עוד הכנסתה המוטבת נותרה בחברה ולא חולקו לדיבידנד.**
 5 במאמר מוסגר יצוין כי פטור מותנה זה בוטל במסגרת תיקון 68 וזאת, בין היתר,
 6 בעקבות דוחה **"הועדה הבינימשידית לבחינת מדיניות הטבות המס והמענים**
 7 **במסגרת החוק לעידוד השקעות הון"**, חשו התשע"א אוקטובר 2010, שמצוaha כי
 8 הפטור לא השיג את תכליתו (ראו עמי 42 ואילך לדוח). בתיקון 68 נערך שינוי מكيف
 9 בחוק הכלול ביטול חלק מהמסלולים שהעניקו הטבות מס והוספה מסלולים
 10 חדשים.

11 ההסדר הבסיסי בחוק הנוגע לחיובן במס של ההצעות המוטבות בעת חלוקת .51
 12 דיבידנד (להלן: "**הסדר הבסיסי**") קבע כהאי לישנא:

13 51ב. (א) על אף האמור בסעיף 51א(א)(1), (2) ו-(3), חברה
 14 מוטבת המחלקת דיבידנד מתוך הכנסת מوطבת שהושגה
 15 בתקופה שבה הייתה הכנסתה החברה פטורה ממש לפיה
 16 הוראות הפסיקות האמורות, תהא חייבות בשנת המס שבה
 17 חולק הדיבידנד במס חברות על סכום הדיבידנד המחוקק,
 18 לרבות סכום מס החברות החל בשל חלוקתו, בשיעור מס
 19 החברות שבו הייתה מחויבת הכנסתה לפי הוראות סעיף 47,
 20 אילו היה המפעל המוטב מפעל מאושר; מס החברות כאמור
 21 ישולם לפקיד השומה יחד עם מס ההצעה שיש לנכותו
 22 מהכנסתו של מקבל הדיבידנד, ויחלו לגבי כל ההוראות
 23 המתיחסות לניכוי במקור.

24 [הערה: נוסח דומה של הסדר בסיס היה קיים בסעיף 51(ג) החל על מפעל מאושר .52
 25 במסלול חילופי ולפני תיקון 60 לחוק]

26 בנוסף, נקבעה בחוק הוראה **המרחיבה** את תחולת הסדר הבסיס גם לMKRIM שבHAM
 27 לא חולק דיבידנד, אך רווחי החברה הוצאו מהחברה בדרך אחרת. כך נקבע הוראת
 28 סעיף 51(ח) לחוק, ביחס לרווחים שנצברו ממפעל מאושר, כנוסחו לפי תיקון 60, כי:

29 **"לענין סעיף ג' (הסעיף שקבע כי הפטור מותנה יפקע**
 30 **בחלוקת דיבידנד – ש.ב.) כל סכום שננתן בעל המפעל לקרובו לבעל**
 31 **השליטה בו או לתאגיד בשליטתם, או שזקף אותם לחובתם, בין**

בית המשפט המחויזי מרכזו-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

במישרין ובין בעקיפין, יראוו כדייבידנד שהילק בעל המפעל, זולת
אם הוא הכנסה חייבת בידי המქבל והמס עליה שולם".

באותו אופן קבעה הוראת סעיף 51(ב) לחוק, ביחס לרווחים שנצברו ממפעל מוטב,
כנוסחו לאחר תיקון 60 ולפני תיקון 68, כי:

"יראו כל אחד מהמפורט להלן כדייבידנד שהילקה החברה
המושבת: (1) סכום שנtan בעל המפעל המוטב לךרובו, לבעל
שליטה בו כהגדרתו בסעיף 32(9) לפקודה או לתאגיד בשליטתם,
או שזקף אותו לחובתם, בין במישרין ובין בעקיפין, אלא אם כן
שוכנע פקיד השומה כי הסכום האמור מהווה הכנסה חייבת
במס בידי המქבל, שאינה דיבידנד, והמס עליה שולם;...."

(שתי הוראות אלו יכוו להלן: "הוראות הרחבה").

בנסיבות בהן לא עשתה החברה המוטבת שימוש בהכנסות המוטבות להשקעה
חוורת במפעל, אך גם לא חילקה דיבידנדים (וגם לא הוציא את הרוחחים בדרך
אחרת, הנחשבת, לצורך החוק, כחלוקת דיבידנד), הצברו בה עודפי רווחים שזכו
לכינוי "רווחים כלואים". על רווחים אלה לא שולם מס, ו קופת האוצר נפגעה (ראו
דברי ההסבר להצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 69 והוראת שעה)
התשע"ב – 2012, הצע"ח 722, 6.8.2012, עמ' 1396). לפיכך, בשנת 2012 נחקק תיקון
69 לחוק אשר קבע כי חברות שצברו רווחים פטורים, והן אין מחלקות אותן בשל
המשמעות החל בעת החלוקה, יקבלו הנחה במס אם ישלמו אותן בתוך שנה ממועד
פרסום החוק, וזאת גם אם לא יחולקו בפועל את הרוחחים, אלא רק ימסרו הודעה
על רצונם בתחולת אותו הסדר.

פועל יוצא ממשירת הודעה זו היה כי בידי החברה המוטבת מצויים רווחים
("מחסנית") שניתן לעשות בהם שימוש, לרבות לצורך חלוקת דיבידנד, ללא תשלום
מס על ידי החברה. כפי שצוין לעיל, גםطبع ביקשה להכלל בהסדר זה ומסרה
הodata מתאימה, והשאלה האםطبع ניצלה את מלאה המחסנית או רק את חלקה,
היא עניינה של סוגיה אחרת שתידון בהמשך.

מכל מקום, ובכל הנוגע לסוגיה דנו, נחלקו הצדדים בשאלת האם רכישת חברות
בחו"ל (ובמיוחד בטכניקה של "מייזוג משולש הופכי" כבמקרה דנו), תגרור את
הפקעת הפטור המותנה, או שמא אין מקום להחלת הוראות הרחבה בנסיבות אלו.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

55. סבורני כי גישת המערורות, לפיה יש להחיל את הוראת הרחבה רק מקום שבו
 1 הרוחחים מועברים "למעלה", דהיינו לבעלי המניות, ולא "למטה", דהיינו לצורך
 2 רכישת חברות בנות, אינה עולה מלשון החוק ואינה מתיאשבת עם תכליתו.
 3
56. נאמר בהוראת הרחבה כי היא חלה על "**כל סכום שנtan בעל המפעל לקרובו, לבעל**
 4 **שליטה בו או לתאגיד בשליטתם, או שזקף אותו לחובתם, בין במישרין ובין**
 5 **בעקיפין**", וברז כי גם חברת בת היא בבחינת "קרוב" לעניין זה; סעיף 51 לחוק
 6 הגדר "קרוב" באמצעות הפניה להגדרת "קרוב" בסעיף 105יא לפקודה, אשר זו,
 7 מצדה, מפנה להגדרת "קרוב" בסעיף 88 לפקודה הכוללת גם "חבר בני אדם
 8 שהחזקת אדם או קרובו, אדם החזיק בו וחבר בני אדם המחזק בידי המחזק
 9 בו" (בתיקון 147 בוטל סעיף 105יא לפקודה, ותוקן סעיף 88 כך שההגדרה של
 10 "קרוב" הורחבה ברוח סעיף 105יא הניל'). מכאן, שמבחן הלשונית פשוטה,
 11 העברת רווחים מהחברה האם המותבת לחברת הבת, קרי חברה המצויה בשליטתה,
 12 תיחסב כ"העbara לקרוב".
 13
57. אזכיר בהקשר זה כי נקודת המוצא לפרשנות דין המס, ככל דין אחר, היא לשון
 14 החוק, ואין מקום לפרשו באופן החורג מפושטם של דברים שהרי "**דין המס**
 15 **סבירים דיים בלא שבית המשפט יסבכם יותר על ידי מתן פרשנות הסוטה באורה**
 16 **בוטה מלשון החוק**" (ע"א 8569/06 מנהל מסוי מקרעין, חיפה נ' פוליטי
 17 (28.5.2008)). יתר על כן, "**הדברים נכונים ביותר שאת בסוגיות המיסוי הרואו של**
 18 **תאגידים, אחת הסוגיות הסבוכות בתחום מדיניות המס**" (ע"א 8511/18 פקיד
 19 **שומה נתניה נ' דלק הונגריה בע"מ** (26.1.2020); (להלן: "**ענין דלק הונגריה**").
 20 **ואם נכון הדבר לעניין מיסוי תאגידים בכלל, מיסוי תאגידים על פי חוקי העידוד –**
 21 **על אחת כמה וכמה.**
 22
58. במקרה דין, וחלק מטכניקת הרכישה המכונה "מיוזג משולש הופכי", הועברו
 23 הרוחחים לחברות שתיעודיות אשר מזגו עם ולתוכן חברות המטרה, הן חברות
 24 הזרות הנרכשות, כאשר בסופה של יום, החברה הייעודית התחלשה והמוזומנים
 25 הועברו לבעלי המניות של החברה הנרכשת (בשולש מתוך ארבע הרכישות – הועברו
 26 מזומנים יחד עם מנויות ואופציות של טبع). טענות המערורות כי חברות הבת
 27 הייעודיות הן אמנים בבחינת "קרוב", אך מדובר אך ורק בטכниקה לרכיבת חברות
 28 הזרות, כאשר מבחינה מהותית אין הדבר שונה ממצב שבו חברת האם הייתה
 29

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910**

1 רוכשת מנויות של חברת המטרה באמצעות תשלום במישרין לבני המניות
 2 הקודמים של חברות המטרה, ואלה בוודאי אינם בבחינת "קרוב". עוד הן טוענות
 3 כי אילו טبع לא הייתה רוכשת את מנויות החברות הזרות, אלא רוכשת את עסקיהן
 4 ונכיסיהן, כלל לא הייתה עליה טענה לפיה חלה הוראת ההרחבה, שהרי החוק אינו
 5 דורש כי לא יעשה כל שימוש ברוחחים הפטורים, כשם שאינו דורש כי רוחחים אלה
 6 ישמשו דווקא לצורך השקעה חוזרת במפעל המאושר או המוטב.

7 מסכים אני עם המערערות שאין מקום להבחן בין הטכניות השונות לרכישת
 8 חברות בנות. לפיכך, ולטעמי, תחולת הוראת ההרחבה על רכישת החברות הזרות
 9 במקרה דנן אינה בשל כך שהיא מתבצעת באמצעות מיזוג משולש הופכי, אלא בשל
 10 כך שבסתפו של יום הרוחחים הפטורים אינם מצויים עוד בחברה המוצבת, אלא
 11 משמשים למטרה אחרת, כאמור להשקעה בחברת בת. אכן, אין מקום להבחנה בין
 12 השקעה ישירה בחברת בת ובין רכישת חברת בת, אך לדידי כשם שההשקעה ישירה
 13 בחברת בת מהוות נתינה ל"קרוב", באותה מידה ממש גם רכישת מנויות מבני
 14 מניות קודמים על מנת שהחברה תהפוך בכך לחברת בת, מהוות נתינה לקרוב;
 15 המזומנים משולמים אמנים לידי בעלי המניות הקודמים, שאינם "קרוב", אך
 16 תשלום זה אינו אלא תחליף להשקעתם המקורי של אותם בעלי מנויות בחברה,
 17 ואין כל מקום להבחן בין השקעה ישירה בחברה ובין השקעה עקיפה. סבירני כי
 18 האמור בהוראת ההרחבה לפיה נתינה ל"קרוב" יכול שתעשה "במישרין או
 19 בעקיפין", בהחלטת מחזק את הפרשנות לפיה אין מקום להבחן בין העברת ישירה
 20 ועקיפה, כאשר במקרה האחרון השקעתם של בעלי המניות הקודמים, מוחלפת,
 21 הלכה למעשה, בהשקעתה של חברת האם.

22 זאת ועוד, גישתן של המערערות מביאה לכך כי הוראת ההרחבה תהפוך כמעט לאוות
 23 מתה, שהרי אם הדרישת היא כי הכספיים יועברו "למעלה", דהיינו לבני המניות,
 24 ממילא יהיה ניתן במרבית המקרים הגיעו אותה תוצאה אף לפי הסדר הבסיסי, ועל
 25 פי הכלל הרגיל בדיוני המס לפיו יש לבחון פעולה על פי מהותה הכלכלית ולא דווקא
 26 על פי הלבוש המשפטי שניתנו לה על ידי הצדדים (ראו ע"מ (מחוזי מרכז) -01-
 27 26342-01-2019). ואכן,
 28 עניינה של הוראת ההרחבה היא במקרים שאינם נופלים קטגוריה של חלוקת
 29 דיבידנד, ומטעם זה אף נקבע בתוספת להוראת הביצוע שבעת העברת הרוחחים

בית המשפט המחויזי מרכזו-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 לקרוב תשלם החברה את המס שלא שילמה על פי הסדר הפטור המותנה, ואולם לא
 2 ישולם המס החל על דיבידנד, شهرין, וכאמור, אין מדובר בחלוקת דיבידנד כלל.
- 3 אשר לבחינה התכליתית, הרי שתכליית החוק היא עידוד הפעולות הכלכלית בישראל
 4 באמצעות ניטוב ההון לפיתוח מפעלים מקומיים (ראו סעיף 1 לחוק). שיעורי המס
 5 המופחתים – קרי, ההפרש בין מס החברות הרגיל, החל על כל החברות במשק,
 6 לבין מס החברות המופחת לפי החוק – נועדו ליצור את תמריצ์ ההשקעה הראשוני,
 7 ואילו הפטור המותנה מהוות תמריצ์ נוסף להגדלת ההשקעות במפעל. בתיקון מס'
 8 30 לחוק נקבע כי הפטור המותנה "פוקע" בעת חלוקת הדיבידנד, כאשר תשלום המס
 9 במועד זה פועל בין מס חברות שהוטל על החברה בעת חלוקת הדיבידנד, לבין המס
 10 שהוטל על מקבל הדיבידנד.
- 11 וכך נכתב בדברי ההסבר לתיקון 30 (ה'יח 1803 תשמ"ז עמ' 58) :
- 12 "אחת המטרות בחיקתו של תיקון מס' 27 לחוק שלא מצאה את
 13 ביטויו הנוכחי בנוסחו, הייתה לעודד השארות רוחחים במפעל; משום
 14 כך נקבע, מצד אחד, שהחברה תהיה פטורה מכל מס על הכנסותיה
 15 מההש侃עות במפעל, בהתאם לתנאיים המפורטים בהוראות החוק,
 16 ומצד שני, נקבע שאם החברה תחלק את הכנסות הללו כדיבידנד,
 17 יחול על מקבל הדיבידנד מס בשיעור של 40%. השיעור האמור נקבע
 18 כדי להשוו את המס שיחול על החברה ובעל המניות בה, אס תהייה
 19 חלוקת רוחחים, לשיעור החל לגבי מפעלים מאושרים אחרים
 20 והמורכב מס חברות ו- 30% מס הכנסה על הדיבידנד.
- 21 מסתבר שהORA זו אינה אפקטיבית לגבי תושבי חוץ המתגוררים
 22 במדינות שלישראל יש אתן אמנה למניעת כפל מס, שכן באמנות
 23 אליה מוגבל שיעור המס על דיבידנד, ברוב המקרים, לשיעור שלא
 24 יעלה על 25% ולעתים אף לשיעור נמוך יותר. הויל ותיקון כל
 25 האמנות מותנה גם בהסכמה של מדינות חוץ, ואין גראן כרגע
 26 מעשי, מוצע לחיב את החברה במס חברות בשיעור של 30% ואת
 27 מקבל הדיבידנד במס הכנסה בשיעור של 15%.
- 28 התיקון המוצע קובע שכל עוד אין החברה מחלוקת דיבידנד היא
 29 תהיה פטורה מכל מס, ואם תחליט לחלק דיבידנד היא תחויב במס
 30 חברות בשיעור שהיתה חייבת בו אילולא בחרה במסלול הבלתי
 31 חלופי; אולם מס זה לא ישולם בכלל שנת מס שבה היו לחברת
 32 רוחחים, אלא בזמן תשלום הדיבידנד ובדרך שימוש מס שנוכה
 33 במקור".
- 34

בית המשפט המחויזי מרכזו-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

הנה כי כו, מטרת הטבת המס בה עסקין היא לעודד השקעות בישראל, וכתרמיץ להשקעה במפעלים המוטבים בישראל, העניק החוק לחברות המוטבות פטור מהמס, וזאת כל עוד משמשת ההכנסה המוטבת את החברה המוטבת. לפיכך, רק וככל שהרווחים אינם מוחולקים כדיבידנד, נשמר הפטור מס, וכך שנאמר בע"א 8783/14 צ.א.ג תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב (23.8.2016) :

"הטעם להטלת מס על דיבידנד מכוח חוק עידוד השקעות הון הוא ליתן תרמיץ לחברה, שנהנית מהטבות על פי אחד המסלולים הקבועים בחוק זה, להשאר את הרוחות בחברה."

ובדומה לכך נאמר בע"א 2895/08 פקיד השומה למפעלים גדולים נ' חברת מודול בטון השקעות בתעשייה בע"מ (21.2.2010) :

"סעיף 51(ב) קובע פטור מלא העומד בפני עצמו ובסעיף 51(ג) קבע המחוקק כי הפטור "פוקע" במועד חלוקת דיבידנד. זאת, כדי לתמוך חברה שבבעלותה מפעל מאושר להוtier את הכנסתה מפעילותו בידיה בתקופת הטבות, אשר חלוקת הדיבידנד ממשעה הוצאת רוחוי המפעל המאושר אל בעלי המניות במקום המשך השקעות במפעל....

כפי שקבע בית משפט קמא, כל עוד המשיבה בחרה שלא לחלק דיבידנד, אין אירוע המשפעל את החבות במס חברות. ובמילים אחרות, ה"crcrah" בדמות הפטור ממש הקבוע בהוראות סעיף 51(ב) לחוק לעידוד השקעות הון, הופכת ל"דילעת" רק במועד חלוקת דיבידנד בדמות חיבור במס חברות רגיל על סכום הדיבידנד המוחלט. אך בשונה מסבירו "סינדרלה", בידי חברה בעלת מפעל מאושר במסלול החלופי לשלווט במחוגי השעון ולגורום לכך ש"שעת חצות" לא תגיע כלל, אם לא חלק דיבידנד. ובקיים, לא בדוחית מס עסקין אלא בפטור מלא ממש שעשי לפקוע בנסיבות של חלוקת דיבידנד".

להוראה זו, לפיו חלוקת דיבידנד הופכת את ה"crcrah" ל"דילעת", נוספת, כאמור, הוראת הרחבה בדמות סעיף 51(ח) לחוק שהוסף בשנת 1992 במסגרת תיקון 60. מעתה, "סינדרלה" אמונה עדין אינה צריכה לחושש ממהוגי השעון המתקדמים בעבר שעת חצות, אולם עליה לחזור עוד יותר את חושיה שהרי לא רק חלוקת דיבידנד תפרק את הפטור, אלא כל פעולה שכתוכה ממנה רוחוי הפטורים יועברו לגורם קשור (שאינו חייב במס בשל קבלתם). לגיטימי, נקודת הcobd בהוראת ההרחבה אינה להicken הגיעו הרוחחים – האם הגיעו "למעלה" או "למטה" (או "הצדיה"), אלא מהיקן ועל שום מה ייצאו; האם נתינתם לקרוב גרמה לכך כי הם

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 איןם משמשים עוד לצורכי המפעל המוטב או המפעל המאושר, וזאת גם אם נתינתם
 2 כאמור מועילה לחברה המוטבת מבחינה עסקית. יש לזכור, והדברים מתחדדים
 3 היטב כשמדבר בפעול מאושר במסלול החלופי, כי הטבת המס היא תחליף לمعנק.
 4 וכשם שבورو כי המענק, בהתאם לתכנית מאושרת, חייב שיישמש את המפעל
 5 המאושר ולא לכל מטרה אחרת, כך אף "הענק" הנitin בדמות הטבת המס צריך
 6 לשמש את המפעל המאושר או המוטב (לזיקה בין המענק ובין הטבת המס לפי החוק
 7 לעידוד השקעות הון ראו דוח הועדה הבינמשרדית לבחינת מדיניות הטבות המס
 8 והענקים במסגרת החוק לעידוד השקעות הון הניל).

9 אDIGISH, כי אני מתעלם מכך שההסדר הקיים בחוק לעניין זה אינו נותן מענה
 10 לMKRIM שבינם הרווחים הפטוריים נותרים לחברה המוטבת, אך לא נעשה בהם
 11 שימוש למטרות הפעול המוטב. בהקשר זה נcona היא טענת המערורות כי אילו
 12طبع, במקום לרכוש את החברות הזרות על מנת להופכן לחברות בנות, הייתה
 13 רוכשת את פעילותיהן ועסקיהן (דהיינו במסגרת "עסקת נכסים" להבדיל מ"עסקת
 14 מנויות"), לא היה ניתן לחיבבה במס, וזאת באותה מידת לא היה ניתן לחיבבה במס,
 15 אילו, לדוגמא, הייתה רוכשת נדלין לצרכי השקעה (ראו חקירת אסולין בפרוטוקול
 16 מיום 29.9.2019 עמ' 276 ש' 10 – עמ' 279 ש' 22; העד אמנס טען כי גם בנסיבות של
 17 רכישת נכס להשקה עשוי לחול סעיף 5ח לחוק, אך אישר כי ניתן לעשות זאת רק
 18 במקרים קיצוניים שבהם הפעול עצמו הפסיק פעילותו; עוד יצוין כי בחוק עידוד
 19 התעשייה נקבע באופן מפורש כי הטבת המס מותנית בהשקעת הרווחים בנכסיו
 20 הקבועים של הפעול; ראו סעיף 19 לחוק בנוסחו טרם ביטולו).

21 אין זאת אלא, כי ההסדר שמעמיד המחוקק לשם הבטחת השימוש ברווחים
 22 למטרות הפעול המוטב, אינו "מושלם", וככל הנראה אף מטעם זה תוקן בסופו של
 23 דבר החוק ובוטל הפטור המותנה. עם זאת, מדובר בפתרון יעיל ופשוט יחסית
 24 ליישום, שאינו מחייב את הרשות להשקיע משאבים רבים בבדיקה השימוש הנעשה
 25 ברווחים הפטוריים במסגרת החברה המוטבת עצמה. הנחת המוצאה היא כי החברה,
 26 הפעלת על מנת למקסם את רווחיה, עשויה בהם שימוש באופן מיטבי, וככל שיש
 27 בידה פעילות מוטבת, וקיים טעם עסקי בהשקעת הרווחים באותוה פעילות, היא
 28 תעשה כן ותנתב את הרווחים לשם. בסופו של יום, המחוקק אינו מעוניין להחליף
 29 את שיקול הדעת העסקי של החברה המוטבת בשיקול דעתו, וכל עוד הרווחים

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910**

נותרים בחברה ואינם יוצאים ממנה, אין הוא בודק – וכאמור, ממילא אף קשה לבודק - האם החברה עשתה שימוש בכספיים למטרות המפעל המוטב או אס לאו. עם זאת, מקום **שברור** כי הרוחחים יצאו מהחברה ולא ישמשו יותר את פעילותה המוטבת – כגון כאשר החברה משתמשת בכספיים על מנת לרכוש חברות אחרות - אין מקום להעניק לרוחחים אלה פטור מעבר להטבות שכבר ניתנו לחברת המוטבת. יתר על כן, מקום בו הרוחחים הפטוריים משמשים לרכישת חברות בת זרות, רוחיחן של האחרונות לא יתחייב במס בישראל, וזאת להבדיל ממצב שבו הרוחחים הפטוריים מושקעים באופן ישיר בפעילויות או בנכסים, גם אם אינם קשורים למפעל המוטב, ואפילו אם אלה מצויים בחו"ל (השו עניין דלק הונגריה).

ואכן, השקעת כספיים בחברת בת שאינה בעלת המפעל המוטב, אינה מקדמת את תכלית החוק באופןו ביחס המחוקק לקדם. קל וחומר כאשר הכספיים מושקעים בחברת בת זרה. במקרה דנן, טبع העבירה את הכספיים, שמקורם בהכנסות מوطבות, לשם השקעתם בחברות זרות, והדבר אינו עולה בקנה אחד עם תכלית החוק, שהיא עידוד פיתוח המשק המקומי – הישראלי. השקעה בחברה קשורה זרה מביאה איפוא, מניה ובהה, להסתות משבאים לשוקים זרים, גם אם בסופו של דבר יהיה בכך להועיל למשק הישראלי,ဏען בקרה דן. אזכור שב, כי הטבת המס על פי החוק לעידוד השקעות הון אינה אלא "מענק" שנוננת המדינה למפעל המאושר או המפעל המוטב, וברci כי חברה ישראלית לא הייתה זוכה למענק לשם הקמתו או פיתוחו של מפעל המצוי במדינה אחרת, גם אם בעקבות הדבר יוביל לפיתוח וקידום הפעולות הנעשית בישראל בשל הזיקה ביניהם.

ודוק, אין כאמור כדי למנוע בשום דרך מהחברה להשקיע בחבות בניות, לרבות חברות בניות בחו"ל, ככל שהיא סבורה שיש לעשותות כן מטעמים עסקיים. עם זאת, בנסיבות אלה אין מקום שהחברה תיזכה בפטור על רוחיחה, וזאת בנוסף להקלות האחרונות הנוננות לה כמפעל מוטב. מטרת חוק לעידוד השקעות הון אינה לסייע לטבע להפוך לחברה בין לאומיות גדולה וריווחית – ולפיכך שאלת תרומותה של טבע לככללה הישראלית אינה עומדת כאן ל מבחן – אלא לעודד פעילות בישראל, השקעה בוגרמי ייצור מקומיים ויצירת מקומות העבודה, בעיקר באזרחי פיתוח. לפיכך, ועל אף הכלל שנקבע בפסקה לפיו ראוי הפרש את חוקי העידוד על דרך ההרחבה ולא על דרך ה Cummings (ראו ע"א 5264/91 **פקיד שומה למפעלים גדולים נ' עית ציוד צבאי**)

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

לייבוא בע"מ (29.11.1995)), אין בכלל זה כדי לגרוע מהצורך להגשים את התכליות
שביסודו החוק.

באותה מידת לאין מקום לבדוק איזה שימוש נעשה ברוחחיהם הנוטרים בחברה, כך
אין לבדוק שמא הוצאה הרוחחים מהחברה, כגון לשם השקעה בחברת בת, מועילה
לפעילותה המוטבת של החברה, אם לאו. סבורני כי הוראת ההרחה, בכונת מכון,
מנעה מלבחן לאיזו מטרה ניתנו הרוחחים ל"קרוב", והיא יוצאת מנוקודת ההנחה
כי כל נתינה לקרוב, ובכלל זאת לחברת בת, אינה מועילה לפעולות המוטבת עצמה,
גם אם היא מועילה לחברה, דהיינו שמדובר בהשקעה "טובה". המערערות ביקשו
לשכנعني, לרבות באמצעות חוות דעת מומחה, כי ארבע הרכישות דן מועלות
לפעילותה של טבע, אך מלבד זאת שמצותי מספר קשיים בחוות הדעת, אליהם
אתיחס בהמשך, סבורני כי מילא אין באותה "תועלת", גם אם קיימת, כדי לשנות
מסקנתי. אין זה סביר כי תוצאת המס תהא שונה מקרה, ותהא תלואה
בשאלה, המרכיבת כשלעצמה, האם ההשקעה הועילה למפעלה המוטבת של חברת
האם, עד כמה הועילה, האם השקעה יותר מאשר השקעה אלטרנטטיבית בפעילויות
המוטבת של החברה עצמה או בחברה אחרת, על פני איזו תקופה יש לבחון אותה
תועלת, וכיווץ' ב.

17 התועלת ברכישת החברות הזרות לפעולות המוטבת של טבע

18 טוונות המערערות כי גם לשיטת המשיב, אין לקבוע קטגורית כי כל שימוש ברוחחים
19 מפרק את הפטור, אלא יש לבדוק בפועל את השימוש הספציפי, והאם, ובאיו
20 מידת, אותו שימוש מסייע לפיתוחו של המפעל בישראל. לטענתן, המשיב כלל לא
21 ביצע בדיקות מעין אלו, לא הוכיח כי רכישת החברות הזרות לא השפיעה על
22 הפעולות בישראל, ומשכך, ומאחר שנטל הוכחה רובץ עליו, יש לקבל את עדמת
23 המערערות בעניין זה. עוד טוונות המערערות כי הון הוכיחו, בין היתר באמצעות
24 חוות דעת מומחה, כי רכישת החברות הזרות תרמה לפיתוחה של טבע והגשימה את
25 תכליית החוק. באופן זה הוכח כי אסטרטגיית הצמיחה של חברות גלובליות,
26 ובפרט אלו הפעולות בתחום הפראהמה, היא אסטרטגיה של מיוזגים ורכישות, כאשר
27 חברת שלא תיישם בפועל אסטרטגיה זו, "תיסוג לאחרו". לטענתן, "טבע בנבנה"
28 מרכישות של חברות", כאשר אף רכישת ארבע החברות הנדנות תרמה תרומה
29 משמעותית לפעולותה של טבע בישראל בשורה של פרמטרים. בנוסף טוונות

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 המערערות כי ניתוח המקורות והשימושים מעלה כי סכום השימושים הכרוכים
 2 במישרין בפועלותם בישראל, גבוה מהכנסות המוטבות, כך שניתנו להסיק שלא
 3 נעשה שימוש בהכנסות המוטבות לצורך רכישת החברות הזרות.

4 בחנתי טענות אלו של המערערות ומצאת כי אין בהן כדי לשנות מסקנתני. כפי
 5 שכבר ציינתי לעיל, אני סבור כי נכון וראוי לטלות את תוכאת המס בשאלת האם
 6 רכישת חברת בת זהה זו או אחרת הועילה לפעולות בישראל. יתר על כן, גם אם
 7 הייתה איזו רלוונטיות לשאלת האמורה, אני סבור כי הנטול להוכיח את התועלת,
 8 או העדר תועלת, ברכישת חברת הבת הזהה מוטל על כתפי פקיד השומה, שהרי
 9 המערערות הן המבוקשות ליהנות מפטור מס על הרווחים (או להימנע מפקיעתו של
 10 הפטור), וכן כי מדובר במידע המכוי בידיהם, ואין כל נימוק המצדיק לשנות את כללי
 11 הנטול הרגילים החלים בערעור מס (לענין הנטול בערעור מס והצדוק לו ראו: ע"מ
 12 (מחוזי מרכז) 34660-02-15 **צמל יעקבsoon בע"מ נ' פקיד שומה פתח תקווה**
 13 (27.8.2015); ע"מ (מחוזי מרכז) 15-03-48587 **בשנינו גروف (גמג) בע"מ נ' רשות**
 14 **המיסים אגף המכס ומיע"מ** (12.6.2018); ע"מ (מחוזי מרכז) 19-02-26859-02-19 **שמעואל**
 15 **סגל נ' פקיד שומה נתניה** (20.7.2021)).

16 אשר לחוות דעת המומחה, סבורני כי בכל מקרה קיים קושי להסתמך עליה.
 17 המומחה סבר כי העבודה שההשκעות דנון התגלו, בסופו של יום, כהשעות כושלות
 18 שפגוו קשות בטבע ובחוסנה, הביאו לפיטורי עובדים ולצמצום פעילותה בישראל,
 19 אינה רלוונטית למסקנתו בחוות הדעת. כשנשאל מה הייתה חוות דעתו אילו
 20 התבקשה להכינה היום, לאחר שמצוים בפנוי נתונים לפיהם ההשעות השונות
 21 שנעו על ידי טبع לא צלחו, השיב כך (פרוטוקול מיום 25.9.2019 עמ' 17 שי 17 –
 22 : (28

23 "העד, מר בר און: אתה נותן לי שאלה בלתי אפשרית, אני אסביר לך
 24 מודיע."

25

26 אם אני היומ אבוא ואומר שהסטרטגייה הזאת עברו
 27 טبع הייתה אסטרטגייה נכונה כי כך עוסקים
 28 בתעשייה הזאת הגלובלית בחברות ענק, אז אני יצא
 29 יכולו לא מקשר למציאות כיון שבפועל קרה אינה
 30 אירוע וזה מדע בדיעד, אבל אם אתה שואל אותי
 31 מתודולוגית איך צריך להתרחב, אז כך צריך

בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

להתרחב. אני לא אומר שאין תאונות, בעסקים יש
לפעמים תאונות. אפשר לנתח מדוע הייתה התאונה
הספציפית בטבע, אבל אני לא נensusתי לה. אני
קורא עיתונות כלכלית, אני בחחלה קורא את זה
בקריאה ידיעות מהצד, אני לא נensusתי לפוטרי
הפרטיטים בתוך אותו אירוע. אגב, לפעמים יש אנשים
שহם מנהלים את הארגונים הגדולים האלה וועשים
אייזהם אירועים כלכליים, או שזה צל"ש או שזה
טר"ש. לפעמים זה מצליח בזורה בלתי רגילה
ולפעמים מוצאים שזה היה באממת תאונה קשה".

לטעמי, "סופו מעיד על תחילתו" ולא ניתן להתעלם מהתוצאות השקעה שהיא בבחינת "תאונה". מכל מקום ועיקר, העובדה כי השקעות שנראו כמצוינות בתחילת הדרכן, הסתברו, לאחר מעשה, כהשיקעות כושלות, היא היא הנותנת כי קיים רצינול ברור אחריו הכלל לפיו הוצאת כספים מהחברה המוטבת לכל מטרה - גם זו הנראית, לכורה, כעשויה להועיל לפעילויות המוטבת בישראל - ראוי שתביא להחלת הוראת ההרוחבה. קרי, המחוקק אינו מעוניין שהמדינה תהא שותפה, לטוב או לרע, לתוצאותיה של השקעה שהיא "אל'ש או טר'ש". כלשהו העד המומחה.

71. כשל נוסף מצאתי בחוות דעת המומחה בכך שלא התמודד עם העובדה כי לפחות
בכמה מקרים רכישת חברות בנות על ידי טבע הובילה להוצאה פעילות מישראל
לחות". כאשר לענינו זה התייחס המומחה כד' (עמ' 21 ש' 23 – 32):

33 כפי שציינתי לעיל, השאלה האם ההשקעה בחברות הבנות הועילה לטבע "באופן
34 כלללי" (ראו: מוצג מש/1 – מוסד שמואל נאמן, "הערכת תרומתה של חברת טבע
35 לכלכלה הלאומית של ישראל" (אוגוסט 2014)) - אינה רלוונטית לדיוון שבפניו.
36 השאלה היא האם ההשקעה הועילה לפועלותה המוטבת של טבע בישראל וזאת

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 בהתאם למטרות שהציב החוק לעידוד השקעות הון (ראו פרוטוקול עמי 21 שי 32 –
2 עמי 24 שי 20).

3 בנוסף, המומחה לא ניטרל בחישוביו צמיחה, שלא מן הנמנע כי אינה קשורה
4 לרכישת חברות הבנות, כגון זו הקשורה לרופאות קופקסון ואזילקט, תוך שהוא
5 טוען באופן כללי כי "גם תרופות פטנט שיש לגיביהו איזהו יתרון ייחסי נ恒ות
6 ממשוני **שיווקי** זהה ואחר שבא לידי ביטוי בהרחבת הפלטפורמה **השיווקית**"
7 (פרוטוקול עמי 26 שי 30 – עמי 30 שי 19), לא בדק בעצמו נתונים שנמסרו לו על ידי
8 החברה (פרוטוקול עמי 32 שי 16 – עמי 34 שי 15) ואף הודה כי כי "**קיים קושי לייצר**
9 **קורולציה בין מהלך אסטרטגי לנtinyים פרטניים**" (פרוטוקול עמי 20 שי 4).

10 בסופה של יום, אין לנו אלא גישה כללית ועקרונית, יותר מחקרית-מתודולוגית
11 מאשר אמפירית, בוודאי בהתחשב בהתפתחויות שבאו לאחר כתיבת חוות הדעת,
12 לפיה רכישת חברות זרות על ידי חברת ישראליות בינלאומית, ובמיוחד בתחום
13 הפארמה, היא אסטרטגיה נכונה ויעילה. סבורני כי מכאן ועד המשקנה לפיה החוק
14 מאפשר לחברת כאמור לשות שימוש ברוחה לצורכי מימוש האסטרטגיה הנ"ל,
15 תוך המשך קבלת פטור ממש שנוועד לעודד השקעת אותם רוחחים בפעילויות המוטבת
16 בישראל - הדרך רחוקה.

17 האמור הוא מעבר לנדרש. בין כך ובין כך, אני סבור כי יש כל מקום לבחון את
18 התועלות שצמיחה לחברת המוטבת בהשקעת הרוחחים בחברות הזרות. די בכך כי
19 הכספיים שימשו למטרת רכישת אותן חברות על מנת להחיל את הוראת ההרחבה.

20 אשר לטענת המערערות כי טבע השקיעה בישראל בשנים הרלוונטיות סך העולה על
21 רוחה הפטורים, לא נסתירה בעניין זה האמור בתצהירה של צפורי (סעיף 36
22 לתצהיר), כי הנתונים שהוצגו על ידי המערערות מתיחסים לכל המערערות ולא
23 רק לטבע (ראו בעניין זה חקירת מזרחי בעמי 115 שי 20-12), כי הנתונים כוללים גם
24 סעיף השתתפות ומענקים, שהיא בוודאי לנטרלים (חקירת מזרחי בעמי 114 שי 22 –
25 עמי 115 שי 11), וכן, ובעיקר, כי השקעותה של טבע (מו"פ, מלאי, פחת) מהוות
26 הוצאה לצורך מס מופחתות לפיקח מהכנסותיה (ראו חקירת מזרחי בעמי 117 שי
27 15 – עמי 124 שי 31). מכאן כי הצגת השקעות אלו כ"**שימוש**" ברוחחים היא הצגה

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 מוטעית, ודומה לניסינו של הברון מינכהאון למשות עצמו מהביצה באמצעות
 2 שערותיו שלו.

3 טענת השתקה והמניעות וטענת ההסתמכות

4 טוענות המעררות כי המשיב, בשומותו דן, שינה את מדיניותו מימים ימימה, וכי
 5 עומדות להן בעניין זה הן טענת השתקה ומניעות והן טענת ההסתמכות, וזאת לאחר
 6 שימושך מעל 20 שנים מדיניות הרשות הייתה שלא להחיל את סעיף 51(ח) לחוק
 7 במקרה של שימוש ברוחחים פטוריים לרכישת חברות בנות.

8 טענה זו אין בידי לכבול, בראש ובראשונה משום שהיא אינה מת咿שת עם עדמת
 9 רשות המסים כפי שהוא הוצה מידי בסמוך לאחר הוספת סעיף 51(ח) לחוק; ביום
 10 15.6.1992 פורסמה הוראת ביצוע 32/92 שכותרתה "טיפול במפעלים מאושרים
 11 במסלול החלופי (מסלול פטור מס") (נספח 1 לתצהיר אסולין), ואילו זמן קצר
 12 לאחר מכן פורסמה תוספת לאותה הוראה ביצוע מיום 29.12.1992 29.12.1992 שכותרה "טיפול
 13 במפעלים מאושרים במסלול החלופי - משיכת רווחים המתחייבת במס" (נספח 2
 14 לתצהיר אסולין).

15 הוראת הביצוע קובעת כי "הפטור במסלול זה נועד להקטין את הנטל על תקציב
 16 המדינה באמצעות עידוד יזמים להשקיע הון עצמי במפעלים" (סעיף 2).

17 בתוספת להוראת הביצוע צוין כי מטרת התקיקון היא למנוע הוצאה כספים
 18 מהחברה, בין אם דרך דיבידנד ובין בכל דרך אחרת, על שום שהוצאה הכספיים
 19 מונעת את האפשרות להשקיים במפעל. כך נאמר שם:

20 "את התקיקון יש להבין בהקשר של המסלול החלופי, הפוטר מס
 21 רווחים מושקעים במפעל אך מחייב במס רווחים מחולקים,
 22 ומטרתו, כפי שהסביר, היתה למנוע הוצאה כספים מהחברה שבקרה
 23 במסלול החלופי, בין אם מדובר בהוצאה כספים ע"י חlikot dibidand
 24 ובין אם מדובר בהוצאות בדרך אחרת. התקיקון בנוסחו, היוצר חזקה
 25 חולטה כאילו חלק דיבידנד במרקמים מסוימים, נועד למנוע מצב
 26 של מיקוח בין פקידי השומה לנישומים..."

27 יחד עם זאת כוונת החוקק לא הייתה למנוע כליל מהלכים כלכליים
 28 מקובלים של הוצאה כספים זמנית מהחברה, ובוודאי כספים שרוו
 29 בעליל שאין בהם הוצאה רווחים....

בית המשפט המחויזי מרכזו-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

**1 בעקדנו פרט לחלוקת דיבידנד כמפורט ב-1.1 לעיל, ופרט לחויגים
2 המינויים בסעיף 1.3 להלן - בכל סכום שנtran בעל מסלול
3 החלופי לגוף קשור יראשו כדיבידנד זולת אם מקבל כלל אותו
4 בהכנסתו החייבת. תשולם אלה ייחסבו כדיבידנד לצורך תשלום
5 מס חברות שהחברה הופטרה ממנו, שכן על ידי ביצוע התשלומים
6 נמנעה השקעתם מחדש במסלול אותו רצתה המחוקק לעודד. אין
7 לראות בתשלומים אלה דיבידנד לעניין אחר..."**

.78 החויגים שנקבעו בתוספת להוראת הביצוע (סעיף 1.3) הם אלה: א. לחברה אין
8 ריווח מסלול החלופי; ב. מדובר בחזרה הלואה שניתנה בתנאים כלכליים; ג. מדובר
9 בתשלומים עבור שירותים או נכסים במהלך העסקים הרגיל וכשהתשלום מהווה
10 הכנסה בידי המქבל; ד. מדובר בהעברת כספים לחברת בת עלת מסלול החלופי;
11 ה. מדובר במטען הלואה קצרה מועד בתנאי שוק מקובלים ובלבך שהסכום אינו
12 עלול עלי 10% מסכום הרווחים.
13

.14 העברת כספים לשם רכישת חברת בת, אינה נמנית על חויגים אלה, ואף אין בינה
15 לבין אותם חויגים קווי דמיון. אפילו החירג שענינו העברת כספים מחברה אחת
16 לאחרת, דורש כי אותה חברת תהא אף היא בעל מסלול מאושר במסלול
17 חלופי. משמע, כי על פי הוראת הביצוע, בכל מקרה אחר של העברת הרווחים
18 הפטורים מהחברה לחברת אחרת - חברת אם, חברת אחות או חברת בת – תחול
19 הוראת ההרחבה.

.79 הנה כי כן – הוראת הביצוע 32/92 והתוספת לה מלמדות על עמדת רשות המסים
20 לפיה העברת הרווחים הפטורים לגורםים הקשורים לחברה, כך שם אינם
21 משמשים עוד לפיתוח המפעל המוטב, מביאה להחלה הוראת ההרחבה, כאשר רק
22 במספר מקרים חויגים, המפורט באופן מפורש בתוספת, הוראת ההרחבה לא
23 תחול. גם החלטות המיסוי שפורסמו בעניין זה (צורפו כנספח 3 לתקנון אסולין)
24 עלות בקנה אחד עם אותה עמדה. בהחלטת מיסוי משנה 2008 נקבע כי בנסיבות
25 המיוחדות המתוירות בהחלטה, העברת כספים לחברת בת לא תביא לחיבור במס,
26 אך זאת בהתאם תנאים "קשוחים", ובכלל זאת שהכספיים ישארו בחברת הבת,
27 ינוהלו בחשבונו בנק נפרד והרווחים מהם יחולו במס כאילו מדובר ברוחחיה של
28 חברת האם. בהחלטת מיסוי משנה 2011 נקבע כי העברת הכספיים לא תחויב במס,
29 ואולם בתנאי שמדובר בהלוואה לתקופה הנקבעה בהחלטה של אחריה יוחזרו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 15-01-2013 + ע"מ 16-02-2013 + ע"מ 17-02-2013 + 31518-02-2013
טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
29910-02-17

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 15-01-2013 + ע"מ 16-02-2013 + ע"מ 17-02-2013 + 31518-02-15-01-2013 טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים 29910-02-17-01-2013

המינימל, חייבות לנוהג בהגינות ובמקצועיות, ולכן שינוי בעמדתן
אינו אמור להיות עניין שריורתי (ראו: דפנה ברק-ארז משפט
מינורי ברכ' א' 389-385 (2010)). אולם, ככל שנעשתה בדיקה
מקצועית זו העלתה כי עמדת משפטית שאומצת בשנות מס' 2000-
2005 קודמת אינה נכונה, אין מנגעה לכך שהעמדה החדשת תדריך את
הרשויות המס בשנות מס' עתידיות, ולמעשה - ראוי שכך יהיה,
בכפוף לאיוון בין האינטראס הציבורי לבין הסתמכותו של הפרט
הנוגע בדבר (ראו גם: עניין פלומין, בפסקה 64). ההתחשבות
בשיעוריהם של הסמכות והגינות באהה כבר לידי ביטוי בפסק
דיינו של בית משפט זה בע"א 2291/07 בכל שמדובר בשנות המס
שקדמו לאמוץ העמדת העדכנית של רשות המס בשנת 2004.
כפי שהסביר חברי, ממועד זה ואילך, לא ניתן עוד לטעון
להסתמכות על עמדתן של רשות המס" (שם, בסעיף 6 לפסק
דיןה של השופטת ברק-ארז).

דברים ברוח דומה נאמרו בע"א 490/13 י柅ק פלומין ואח' נ' פקיד השومة חיפה
לאמור: (24.12.2014)

17 ^{"שינוי באקלים המשפטי} - במקרה שבו חל שינוי בחוק,
18 בפסקה או בנסיבות הכלליות של רשות המס לפרשנות
19 החוק, הכרעות שהתבססו על הכלל הקודם לא יחייבו את
20 הצדדים בשנות המס הבאות. זה החרג הברור שעד ביסודה
21 של הפסקה בעניין כהן, ואליו כיון השופט ויתקנו ב亞מרו בו
22 "אין זה רצוי שהפרט יהיה לנכח נציגים פטור מנטל המס,ermen
23 הדין היה שיישא בו ככל האזרחים..." (שם, בסעיף 67(א) לפסק
24 דיןה של השופטת ברק-ארן).

בסיומו של יום, את תוקפה וחוקייתה של שומה יש לבחון על פי הדיין. גם אם טעה בעבר פקיד השומה בפרשנותו את הדיין, הרי שטעויות אלו להניצח (ע"א 4157/13 דמארי נ' פקיד שומה וחובות, ס' 116 לפסק דיןו של המשנה לנשיהה רובינשטיין (3.2.2015); בג"ץ 637/89 חוקה למדינת ישראל נ' שר האוצר, מו(1) 191 (1991)).

29 זאת ועוד, כידוע, טענת הסתמכות אין להעלות כתענה בעלמא אלא יש להוכיחה על .83
30 כל רכיביה באופן קוונטרטי על ידי ראיות רלוונטיות, לרבות באשר לשאלת שניי
31 המצביע לרעה על רקע ההסתמכות הנטענת (ראו: ע"א 1609/16 **חברת שי צמורות**
32 (اورנית) נ' מנהל מס ערץ מוסף פתח תקווה בפסקאות 53-54 (1.11.2018) ; ע"א
33 6705/04 **בית הרכב בע"מ נ' עיריית ירושלים**, פ"ד סג(2), 1, 57 (2009) ; ע"א 6996/97
34 **חברת א. עבאדה בע"מ נ' רשות הפיתוח על-ידי מינהל מקראלי ישראל**, פ"ד גג(4)
35 , 117, 124-123 (1999)). בנסיבותינו של המערערות כלל לא נתן, וממילא לא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 15-01-01 + 31518-02-16 + 57133-01-01 ע"מ 17-02-02 29910-

1 הוכח, כי אילו טبع היהת מודעת לכך שכספים שהועברו לחברות בנות לשם鄙' 2 הרכישות, ייראו על ידי המשביך כחלוקת דיבידנד לפי סעיף 51 לחוק, הייתה משנה 3 מהתנהלותה.

4 בהקשר זה ראו חוקיתן של מזרחי (פרוטוקול עמ' 96 שורה 8 – עמ' 97 שי' 3):

5 **ו'ש:** תאריך לי בקשה שלא צירפת לתקהיר שלך אף
6 מסמך מזמןאמת, לא פרוטוקול של דירקטוריון,
7 לא החלטת הנהלה, לא הצעת רכש, לא הצעת
8 מימון שמעיד שבפני טبع היו כמה חלופות לבצע
9 את המימון והיא בחרה בחלופה שבועוצה בסוף?

מארטן :

ש: לא אתה אומר שהייתה הסתמכות ואני רוצח
שטראה לי איפה הסתמכתך, תורה לי מסמך
אחד שמןנו נתן ללימוד שהסתמכתך, אחד זהה.
ביצענו את ההש侃ות. ז:

ש: יכול להיות שזו הייתה הדרך היחידה לבצע אותה.

לא, ממש לא, ממש לא הדרך היחידה.
אנו אוכננו ומלוחה לנצח?

ש: אל תביא לי דוגמה פשוטה, תביא לי מסמך. הרי

ו- ? ש : ו- ? איז למה אתה אומר שהסתמכתם ?

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

ת: אני אומר, שאתה בא לעסקה ואני לא היתי
באותן שנים בעסקאות, אני ליוויתי את עסקת
אקטיביס מהתחלת ועד הסוף, אני יודע איך זה
מונחן, אני יכול להגיד על העסקה הזאת באופן
ספציפי".

6 המערערות מבסיסות במידה רבה את טענתן לשינוי המדיניות ולהסתמכות על
7 פרוטוקול ישיבת ועדת הכספיים מיום 6.3.2005 במסגרת הדיונים שהתקיימו באשר
8 לתיקון 60 לחוק לעידוד השקעות הון, ועל אמירותיו של מר אוסקר ابو רזק,
9 סמכיל רשות המיסים אז, לפיהן השקעה בהון מנויות של חברת בת אינה נחשבת
10 כחלוקת דיבידנד לעניין סעיף 5(ב) לחוק. עם זאת, מר ابو רזק הפנה בדבריו
11 להוראת הביצוע הנ"ל, המהווה את העמדת הרשמית של רשות המיסים, כך שספק
12 אם ניתן להסתמך על הדברים שמסר מר ابو רזק באותה ישיבה ככל שיש בהם
13 כדי לסתור את העמדת העולה מותו הוראת הביצוע. יתרה מזו, כפי שהושבר לעיל,
14 על המערערות, הטוענות להסתמכות, מוטל הנט להוכיח כי אותה אמירה של מר
15 ابو רזק הייתה ידועה להן ועמדת בפניהן טרם מועד קבלת החלטה לביצוע
16 עסקאות ההשקעה בחברות הזרות, וכי על סמך אותה אמירה גיבשו עמדתן לבצע
17 את עסקאות ההשקעה בחברות אלו. ראייה שכזו לא הוצאה בפניו. ברוי כי הפנייה
18 בדיעבד לפרוטוקול של דיון בוועדת הכספיים, אינה יכולה כשלעצמה לגבות טענה של
19 הסתמכות.

לא לモתר גם לציין כי טענות ההסתמכות בודאי שאינה מתקינה בכל הנוגע
לרכישת חברת Cephalon. במועד רכישת החברה זו, דהיינו ביום 14.10.2011, עדמת
פקיד השוממה לפיה רכישת החברה זורה מafkaה את הפטור המותנה הייתה כבר ידועה
למערערות; המומחה מטעמו העיד כי התבקש להזכיר את חוות הדעת בסוף שנת 2010,
כאשר חוות הדעת נחתמה ביום 27.3.2011. יתר על כן, בנסיבות אלה ניתן היה לצפות
כי המערערות ייבקשו להראות כי חל שינוי בהתיחסותם לרכישה אחורונה זו לעומת
התיחסותם לרכישות הקודמות, כגון באמצעות הדברים שנמסרו בישיבות
הדריקטורין בהן נדונו ואושרו אותן עסקאות, אך זאת, כאמור, כלל לא נעשה.

86 אין גם בסיס לטענת המעררות לאפליה ביןיהן לבין נישומים אחרים. הנטל
28 להוכחתה של טענה מסווג זה, לרבות תוך בחינתה אל מול קבוצת השווין
29 הרלוונטי, מוטל על המעררות, נוכח חזקת החוקיות העומדת למשיב כרשות
30

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 מנהלית (ראו בר"ם 7515/07 גلينה בר בע"מ נ' ראש עיריית תל אביב יפו
2 (5.9.2007) ; בג"ץ 6396/96 זקון נ' ראש עיריית באר שבע (8.6.1999)). אלא שככל
3 ראיה לא הובאה על ידי המערערות התומכות בטענתן לאפליה, וממילא לא ניתן
4 לבוחנה (ראו גם ע"א 8234/11 בטלינסקי נ' פקיד שומה עכו (6.2.2014), פסקאות
5 (24-25). יתרה מכך, חובתו של בית המשפט בערעור מס היא כי פסק הדין שייצא
6 תחת ידיו יוביל לתוצאה של שומת מסאמת. על כן, ככל שעמדת בית המשפט היא
7 כי השקעה בחברת בת נחשבת כחלוקת דיבידנד לצורך החוק, אז גם אם פקיד
8 השומה פעיל, כמובן, באופן שונה כלפי נישומים אחרים (טענה שכאמור לא הוכחה
9 במקרה דנן), אין בכך כדיחייב את בית המשפט בדיון בערעור המס המונח בפניו.

10 אוסיף כי לאור מסקנתי לעיל ומסקנתי להלן בכל הנוגע לשימוש ב"מחסנית", אני
11 נדרש לדון במחלוקת בין הצדדים בשאלת פרשנותו של הסכם הפרשה, והאם היה
12 בו משום ויתור מצד טبع על עמדתה העקרונית בכל הנוגע לרכישת חברת Axav.
13 עיר, עם זאת, כי על פני הדברים הצדיק עם המערערות, באשר פרשנותו הסבירה
14 של ההסכם היא כי הסכומים ששולמו לרכישת Axav הינם חלק מההכנסה הצborough
15 הנברחת ("המחסנית"), אך אין בכך כדי למנוע מהמערערות לטעון כי הוראת
16 ההרחבה אינה חלה על רכישה זו, כמו על הרכישות האחרות. זאת לעומת, בין היתר,
17 פסקיף 3.3.4 להסכם הפרשה לפיו הצדדים שומרים את מלאה זכויותיהם
18 وطענותיהם בסוגיה זו.

ニיצול "המחסנית" לצורך רכישת החברות הזרות:

19 טענות המערערות בתמצית
20
21 ברכישת חברת Axav בשנת 2006 בתמורה לטכום כולל של כ- 7.9 מיליארד דולר,
22 עמד מרכיב המזומנים על סך של כ- 1.7 מיליארד דולר, מתוכו סך של 840 מיליון דולר
23 בלבד היו ממוקורותיה העצמיים של חברת האם. יתרת הסכומים מקורים מחוץ
24 לישראל – פירעון הלוואות על ידי טבע ארה"ב והלוואות מטבע הונגנරיה וمبرנקים
25 ישראל – כך שהם אינם חלק מרוחכי המפעל המאושר ואינם יכולים לשמש כבסיס
26 לחיבור במס מכוח הוראת הרחבה. לכל היותר המשיב היה יכול להעלות טענה
27 להחלפת הוראת הרחבה בקשר לכיספים אלה, בעת העמדת הלוואות לطبع ארה"ב,
28 או במועד פירעון הלוואות מטבע הונגנරיה וمبرנקים בישראל.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 זאת ועוד, יתרת הרווחים הפטוריים של טבע ליום 31.12.2005, דהיינו חדש לפני
 2 רכישת Iavax, הסתכמה בסך של 3.83 מיליארד ₪, כך שלא ניתן לומר כי לצורך
 3 רכישה זו השתמשה טבע ברווחים פטוריים העולים על הסכום הנ"ל. די בכך כדי
 4 להוביל למסקנה שאין כל "יתרה עודפת" ביחס לסכומים ששימשו לרכישת חברת
 5 Cephalon ושםם עולים על סכום "המחסנית".

6 אשר לרכישת Zart ניתן לטבע לשימוש ברווחים פטוריים רק ביחס לאוטם סכומים
 7 הנובעים ממקורותיה העצמיים של חברת האם שעמדו על סך של 60 מיליון דולר
 8 ארה"ב בלבד.

9 בכל הנוגע לרכישת Ratiopharm הרי שטיב גיסה הלואה בסך של כמיליארדי דולר
 10 מנגנים בישראל; טבע הלותה סכום זה, וכן סך נוספים של כ- 2.35 מיליארדי دولار,
 11 בהלוואה לזמן קצר לחברת קשורה תושבת הולנד, כאשר הלואה זו הומרה להון
 12 בשנת 2013; טבע השקעה אך ורק סך של כ- 460 מיליון אירו ממקורותיה העצמיים.
 13 אין לקבל את טענת המשיב לפיה יש לראות בהלוואה בסך 2.35 מיליארדי דולר, ובסך
 14 של 460 מיליון אירו (המסתכמים בצוויים לסך של 11.147 מיליארדי ש"ח) כסכומים
 15 אשר "מומנו" על ידי טבע ומהווים שימוש ברווחים פטוריים, שכן במועד מתן
 16 ההלוואה לא יכול להיות כל "איירוע" המצדיק את הפעלת הוראת ההרחבה. טענה
 17 מסוג זה יכולה להיות לעלות רק במועד שבו ההלוואה הומרה בפועל להון, דהיינו
 18 בשנת 2013, ולא במסגרת העירועים דן, המתיחסים לשנות המס 2008 עד 2011.
 19 לפיכך, ובהתחשב בסכום "המחסנית", סכום הרווחים הפטוריים ששימשו לרכישת
 20 Ratiopharm יכול לעמוד, לכל היותר, על 460 מיליון אירו – הוא הסכום שהושקע
 21 ממקורותיה העצמיים של טבע.

22 בתחריבי המשיב נפלו מספר פגמים נוספים, לרבות העובדה שבשים לב לבחירתה
 23 של אסיה מיום 30.5.2013 לשלם מס חברות על הכנסת צבורה נבחרת בסך של 5.594
 24 מיליארדי ש"ח, הרי שעל המשיב היה להביא בחשבון, בעת בחינת מקורות החלקה
 25 של טבע, גם סכום זה.

26
27

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1

טענות המשיב בתמצית

יש לקבל את אופן החישוב של המשיב ביחס לסטטוסים שמקורם ברוחחים הפטורים. 92.

לצורך חישוב הסכומים בגין טבע חבה בתשלום מס לפי הוראת הרחבה, המשיב הפחתת מסק הזמן שששולם לרכישת חברות הבנות כל סכום שנייתן חלק כדיבידנד ללא חיוב במס נוסף, וזאת באופן מיטבי מבחינת המערערות. מנגד, המערערות לא הציגו בשום שלב תחשיב חלופי לחישובי המשיב, אלא רק הציבו על "טעויות" שלטענתן נפלו בחישוב. 7

יש לדוחות את טעת טבע לפיה הסכומים שהוציאה לרכישת חברות הבנות נמכרים מהסכום שהמשיב הביא בחשבון לצורך הוראת הרחבה. הלואות שטבע נטלה, או הלואות שהוזרו לטבע, אין יכולות לשמש כמקור חיצוני לרכישת חברות הבנות, מאחר ומדובר בעניין תזרימי גרידא. לפיכך, גם בסכומים ששולמו על ידי טבע לרכישת חברות הבנות ואשר מקורם באותה הלואות, יש לראות משום ניצול ה"מחסנית". 13

ニיצול "המחסנית" לצורך רכישת חברות הזרות - דיוון והכרעה

לצד המחלוקת העקרונית בדבר תחולת הוראת הרחבה במקרה של העברת רווחים פטוריים לשם רכישת חברות בנות, חלוקים הצדדים בנוגע להיקף הסכומים ששימושו את טבע – מקורותיה היא – לצורך ביצוע שלוש מתוך ארבע הרכישות. למחלוקת זו נודעת נפקות בכל הנוגע לחברת המס של טבע בגין רכישת החברה הריבית בסדר הרכישות, דהיינו חברת Cephalon (זו זאת לאור קביעתי דלעיל כי רכישת חברות בנות מחייבת את הפטור המותנה). אין מחלוקת כי לרשوت טבע عمדה "מחסנית" של רווחים פטוריים, עליהם שלימה כבר מס, ואשר אותן היא רשאית לנצל לשימושים שונים – לרבות לצורך חלוקת דיבידנד ורכישת חברות בנות – וזאת ללא חברות נוספת במס. סכום "המחסנית" של טבע עומד על כ- 28.8 מיליון ל"ש, כאשר טענתה היא שהסכום ששימושו לצורך כל ארבע הרכישות גם יחד, נמכרים מסכום "המחסנית", כך שמליא אין מקום להחיה במס בגין רכישת חברת בת כלשהי. המשיב, מנגד, טוען כי לא היה בסכום "המחסנית" כדי לכיסות את עלות כלל הרכישות, ולפיכך העלות העודפת על סכום המחסנית, מותוך התמורה ששולמה 27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17

1 לרכישת חברת Cephalon, דהינו סך של 2.091 מיליארד ש' (ראו סעיף 34 לתצהיר
2 צפורי), מקורו ברוחcis פטורים החיבים במס על פי הוראות הרוחבה.

במחלוקת בסוגיה זו מקובלת עליי הדרך בה נהג המשיב בהתייחס לסכומים שמשימשו לרכישת Ivax, שמקורם בהלוואות שהעמידה חברת האס לטבע ארחה'ב ונפרעו, לסכומים ששימשו לרכישת Barr והתקבלו כהלוואה מאסיה, ולסכוםים ששימשו לרכישת Ratiopharm שהתקבלו כהלוואה מחברת קשורהתושבת הולנד והומרו לאחר מכן להון מנויות. עם זאת, מקובלת עליי עדמת המערערות בהתייחס לסכוםים ששימשו לרכישת Ivax שקיבלה טبع כהלוואה מחברת טבע הונגריה וمبرנים ישראלים. סבורני, כי לגבי הסכומים הראשונים יש לראותם כחלק ממורשתה העצמיים של טבע וליחסם לרווחים הפטוריים (ולפיכך השימוש בהם מהווה ניצול ה"מחסנית"), ואילו לגבי הסכומים האחרונים, יש לראותם כמתגברים ממוקורות חיצוניים, שאין לייחסם לרווחים הפטוריים (ולפיכך אין בשימוש בהם משום ניצול ה"מחסנית").

במסגרת הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים בשנת 2013, והביא לסיום המחלוקת.
ביחס לשנת המס 2006, התחייבת טבע לשלם מס חובות בסך של כ- 1.7 מיליארד
ש"ח על "הכנסה צבורה נבחרת" בסך של כ-27 מיליארד ש"ח ש"המחטנית"
שעמדה לרשומה, לאחר ניכוי מס החברות הנ"ל (ובתוספת רוחחים אחרים שניתן
לחוקם ללא חיוב במשות, דהיינו רוחחים שכבר שולם עליהם מס בעבר, בתוספת
הכנסות מדיבידנד ובהפחהת דיבידנד שחולק; ראו סעיף 31 לתחביר צפורי
והתחשב שצורף כנספח ז', וכן התיקו שנעשה בחישוב כאמור בסעיף 34 לתחביר),
הייתה בסך כולל של 28.8 מיליארד ש"ח. לאחר שקבע שילמה את המס על הכנסות
הנ"ל, היא רשאית לעשות בהן שימוש לכל מטרה, ולא חיוב נוספת במס. על כך אין
חולק.

97 המחלוקת ביחס לרכישת חברת Ivax היא בנוגע לגובה הסכום, מתוך סכום
24 "המחסנית", בו נעשה שימוש לצורך הרכישה. לטענת טבע, 380 מיליון דולר מותוק
25 הסכום ששימש לרכישת Ivax מכוון בהלוואה שטבח ארה"ב השיבה לטבע, ולפיכך
26 אין מדובר בכספיים שמקורם ברוחחים הפטוריים. עוד טענה כי גם אם יש להחיל על
27 כספים אלה את הוראת ההרחבה, הרי שיש לעשות כן במועד שבו ניתנה ההלוואה
28 ולא במועד פירעונה.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 98. אין בידי לקבל טענות טבע הניל' שכן הנטול מוטל על כתפי המערערות להוכיח כי
2 מדובר בכיספים שמקורם אין ברוחיים הפטורים; משעה שלא הוכח טיב ההלואה,
3 מתי ניתנה ובאיזה תנאים, והאם מדובר בהלוואה חריגה או ביתרת חוות' שוטפת
4 שטרם נפרעה (ראו עדות מזרחי בפרוטוקול, עמ' 129 ש' 33 – עמ' 131 ש' 14), ובהעדך
5 ראייה לסתור, רשאי פקיד השומה להניח כי מדובר בכיספים שמקורם ברוחיים
6 הפטורים ואשר שימושו למטען ההלואה. משנפרעה ההלואה, והכיספים שהתקבלו
7 שימושו לצורך רכישת חברת הבת, הרי שיש להפichtetם מסכום "המחסנית".
- 8 99. איני סבור כי העובדה שהמשיב לא ראה בהלוואה, בעת נתינתה, כשימוש המפקיע
9 את הפטור המותנה (או באה על חשבון סכום "המחסנית"), משמעה שהוא אינו
10 רשאי לעשות כן ביום שעבורי הלאה ושימושה לרכישת חברת בת. סבורני כי
11 שיקול דעתו של המשיב בעניין זה מאפשר שלא להתיחס לכל הלוואה הניתנת לצד
12 קשרו כמפקיעה את הפטור המותנה, כאשר הדבר תלוי, בין היתר, בתקופת
13 ההלואה ובתנאי ההלואה, כפי שאף עולה מהוראת הביצוע בעניין זה. כך או כך,
14 הנטול על הנישום להוכיח שיש להחיל את הוראת ההרחבה ביום אחר, ולא מצאתי
15 כי המערערות עמדו בנטול זה.
- 16 100. אשר לרכישת Zott ובהתייחס לטכום בסך 500 מיליון ש"ח שהתקבל כ haloah
17 מחברת אסיה ושימוש לרכישת החברה הניל' (סעיף 55 לתחביר מזרחי), הרי שכבר
18 קבועתי לעיל כי על הלוואה זו, ש"נפרעה" על דרך העברת חשבון חוות' כאשר
19 לאחר מכן יתרת חוות' "נסגרה" באמצעות חלוקות דיבידנד (ראו פרוטוקול עמ' 88
20 ש' 30 – עמ' 89 ש' 10 ; עמ' 135 ש' 1 – 3 ; עמ' 138 ש' 21 – 23 ; מוצג מ/7), יש להחיל
21 את הוראת סעיף 51 לחוק וدينה כדין שאר הכספיים שהיו מצויים בחשבון המשותף,
22 סוגיה בה דנתי לעיל.
- 23 101. וכיוצא בזו הסכומים ששימשו לרכישת חברת Ratiopharm בשנת 2010 בסכום של
24 5.2 מיליארד דולר. המערערות טוענו כי אין להביא בחשבון "המחסנית" סכומים בסך
25 כולל של 11.147 מיליארד ש"ח, שהועברו כ haloah לחברת קשורה תושבת הולנד
26 לצורך אותה רכישה, וכי לכל היוטר יכול היה המשיב להחיל את הוראת ההרחבה
27 רק ביום שעבורי הומרה בפועל להון, דהיינו בשנת 2013. אין בידי לקבל טענה זו.
28 הדברה בכיספי הלוואה שלא הוחזרו לטבע ואף לא יוחזרו לה, עם הפיכתם בתוקן

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 תקופה של שנתיים להוון מנויות (ראו פרוטוקול עמי 142 ש' 30 – עמי 143 ש' 10).
 2 סבורני כי הלואה בסכום כה גדול, אשר הופכת בתוך תקופה קצרה להוון מנויות,
 3 מטילה על הנישום נטל כבד להוכיח כי אכן מדובר בהלוואה שהייתה כוונה להחזירה
 4 (ולא בדרך הפיכתה להוון מנויות), וכי יש בידי החברה הלואה אמורים להחזירה. יש
 5 לזכור כי הוראת ההרחבה נועדה למניעת מצבים שבהם כספים מוצאים, בדרכים
 6 שונות, ותוך שימוש לבוש משפטים כזה או אחר, מהחברה בעלת המפעל המוטב
 7 ומוסברים, במישרין או בעקיפין, לנוף קשרו באופן זה שכיסים אלה לא ימשכו עוד
 8 פעילות המוטבת. נראה כי הלואה הניתנת על ידי החברה בעלת מפעל מוטב לגוף
 9 קשרו, ההפכת בתוך תקופה קצרה יחסית להוון מנויות, ראוי להתייחס אליה, לצורך
 10 החלת הוראת ההרחבה ובاهדר ראייה משכנעת אחרת, כמו שלמכתילה לא הייתה
 11 הלואה.

12 לא דין הסכומים שנותנה טבע כהלוואה לטבע אריה"ב, הוחזרו לה ושימשו לרכישת
 13 חברת חברת Ivax כפי שהובחר לעיל, כדי סכומים שקיבלה כהלוואה מטיב
 14 הונגריה וمبرנים ישראלים. לטענת טבע אין להביא בחשבון "המחסנית" הלוואות
 15 כאמור בסך כולל של 302 מיליון דולר ואילו המשיב טוען כי ביחס להלוואות אלו
 16 לא הצינה טבע כל ראייה לגבי מועד פרעון ולגבי המקורות מהם הן תפערנה בסופו
 17 של יום. לפיכך, כך טוען המשיב, יש להתייחס אליהם כספים שמקורם ברוחחים
 18 הפטורים והבאים על חשבון "המחסנית".

19 בעניין זה מעדייף אני את גישת המערערות. בשלב בו ניתנו הלוואות, לא ניתן
 20 לראותן חלק מהרווחים הפטוריים, שכן על פניו המדובר במקרים חיצוניים, גם
 21 אם אין זה ברור מה מועד פרעון ומה יהיו מקורות המימון לכך. בעניין זה צודקות
 22 המערערות הטוענות כי המשיב יהיה רשאי לבחון את תחולות הוראת ההרחבה
 23 במועד שבו הלוואות תפערנה. או אז יהיה עליו לבחון האם הלוואות אכן נפרעו
 24 מתוך כספי הרוחחים הפטוריים, ובמידה ויגיע למסקנה כי כך הדבר – להחיל עליהם
 25 את הוראת ההרחבה.

26 כאמור לעיל, גם לפי החישובים שערך המשיב סכומי המזומנים ששולם לצורך
 27 שלוש עסקאות הרכישה הנילאים אינם עולים על סכום "המחסנית", ולפיכך אין בהם
 28 כדי להביא לחובם בסיס. רק לגבי עסקת הרכישה הרביעית, דהיינו בעת רכישת חברת
 29 Cephalon בשנת 2011 בתמורה לסך בזמן של 10.248 מיליארד ש"ל על סכום זה

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 אין מחלוקת, לא היה בסכום הנותר ב"מחסנית" כדי לכיסות את מלאה עלות
 2 הרכישה, כאשר, לטענת המשיב, הסכום העוזף, המתחייב לפיקח במסחרות, הוא
 3 בגובה של 2.091 מיליארד ₪. מהאמור לעיל עולה כי למעשה התקון הנדרש כפועל
 4 יצא ממסקנתי דלעיל, לפיה יש להתייחס לכיספי ההצלחות שקיבלה טבע מטבע
 5 הונגריה וمبرנים ישראלים לשם רכישת חברת Ivax, כמקורות חיצוניים שאינם
 6 מתוך הרוחחים הפטוריים - הצדק עם המשיב בקביעתו הניל.

7 המערערות מליניות על פגמים נוספים שנפלו בתחריב השערך המשיב כמפורט בסעיף 104.
 8 לתחair מזרחי (בxicomo) טען המשיב כי המערערות זנוחו ממש מתוך אוטם
 9 פגמים נתענים והפה בעניין זה כאמור בפרוטוקול הדיון - עמי 126 ש' 5 – עמי 127
 10 ש' 32 ; עמי 141 ש' 18 – עמי 142 ש' 32. טענה זו לא נסתירה על ידי המערערות).

11 טוענות המערערות כי המשיב לאלקח בחשבון, בעת בחינת מקורות החלוקה של
 12 טבע, סך של 3,080 מיליון ₪ שלטענתו חולקו לדיבידנד מאסיה לטבע (סעיף 55ג'
 13 לתחair מזרחי ופרוטוקול עמי 139 ש' 19 – 32). בעניין זה התחייב המשיב כי סך
 14 המקורות של טבע לחוקת דיבידנד יקבע בהתאם לשומות הסופיות, וכפועל יוצאה
 15 מהכרעה בחלוקת שהייתה בין הצדדים בעניין זה. חזקה כי המשיב אכן יביא את
 16 הסכום האמור בחשבון מקורות החלוקה.

17 עוד טענו המערערות כי המשיב לא הביא בחשבון בעת בחינת מקורות החלוקה של
 18 טבע את הרוחחים החשובניים העומדים לטובת טבע בין רוחחי אסיה שבקרה
 19 לשלים מס חברות על "הכנסה צבורה" נבחרת בסך של כ-5.6 מיליארד ₪, והן מפנות
 20 בעניין זה לפסק הדין בע"א 7566/13 **שם"ג נ' זירבין** (22.6.2015). לא מצאתי כי
 21 יש בפסק הדין הניל כדי לתמוך בעמדת המערערות. העובדה כי יש להביא בחשבון
 22 לצורך סעיף 59ב לפקודה "רווחי אקייטי", אין פירושה כי ניתן לראותם כחלק
 23 מהכספיים שהועברו על ידי טבע לגופים קשורים לצורך תחולת הוראת ההרחה.
 24 רוחחים אלה הרי לא חולקו בפועל מאסיה לטבע ולפיכך ברוי כי האחونة אינה יכולה
 25 לעשות בהם כל שימוש.

26 אשר לטענת המערערות בעניין יתרת רווחיה הפטוריים של טבע סמוך לפני רכישת
 27 Ivax, הנמוכה מהסכום שייחס המשיב לאוthonה רכישה, אפנה כאמור בסעיף 34
 28 לתחair צפורי, שלא נסתור, לפיו לסכום היתרה האמורה (כ-3.8 מיליארד ₪) יש

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 להוסיף רווחים ששולם בגין מס וכן דיבידנד שהתקבל מהו"ל, כך שיתרת הרווחים
 2 עומדת על סך של כ- 7.4 מיליארד ₪ ויש בה כדי לשמש לצורכי תשלום המזומנים
 3 בעסקה.

4 המחלקה בעניינו תרופת הקופקסון:

5 טענות המערערות בתמצית

6 106. הוכח על ידי המערערות כי קיים שינוי מהותי ומשמעותי באופן מכירת, הפצת ושיווק
 7 תרופת הקופקסון, ובכלל זאת במידה מסוימתה של טבע בתהליכי השוניים, בין
 8 התקופה שבה התקנים שיתוף הפעולה בין טבע לבין אונטיס, לבין התקופה שבה
 9 החלה טבע לבצע פעילות זו באופן עצמאי. השינוי האמור נובע ממהות הפעולות
 10 העסקיית, ובעיקר, נוכח ביטול חלוקת הסיכוןים בין טבע לבין אונטיס. שיתוף
 11 הפעולה עם אונטיס היה הכרח מבחינת טבע, ואונטיס נתלה על עצמה בפועל
 12 סיכוןים עסקיים לא מבוטלים. לעומת זאת, לאחר סיום שיתוף הפעולה, טבע היא
 13 "עמדת בחזיות" מול השוק ונשאה באופן בלעדיו במלאה הסיכוןים, ולפיכך אף טبع
 14 הדבר שהוא אף תינהנה ממלאה הסיכוןים. משכך, בדיון העמד המחריך החדש על כ-
 15 100% מסך המכירות נטו (בנייה עליות ההפרצה).

16 107. התשלום בשיעור 25% מסך המכירות נטו לו זכאיות אונטיס במשך שנתיים שלאחר
 17 סיום שיתוף הפעולה, איןנו פיצוי על כך שהסכום ההפרצה בא לידי סיוםו, כי אם
 18 תשלום של עמלה נוספת, אשר סוכמה מראש, בעבר מאציז ההפרצה, המכירה
 19 והשיווק של הקופקסון לאורך תקופת ההתקשרות, כך שאין מקום להפחיתו
 20 ממחוזרי המכירות בשנים הרלוונטיות, כטענתו החילופית של המשיב.

21 108. הסמכות לקבוע את מחזור הבסיס או לבצע התאמות במוחזרים מסורתה למרכז
 22 ההשעות בלבד. המשיב אינו מוסמך לקבוע כיצד יחשב מחזור הבסיס לתכנית
 23 1192 או להטיל מגבלות, שככל לא נקבע על ידי מרכז ההשעות בכתב אישור.

24 109. אין כל בסיס לטענת המשיב באשר למידע החסר שנמסר למרכז השעות; המידע
 25 והדעותים היו מלאים ושלמים, ובכל מקרה מדובר בטענה שיש בה משום הרחבת
 26 חזית.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1

טענות המשיב בתמצית

110. בנויגוד לטענת המערערות, לא חל בשנת 2008 כל שינוי מהותי בפעולות הייצור
2 והמכירות של התropaה על ידי טבע, אלא רק ב"שיטת הדיווח". בעוד שבמעבר מכירה
3 טבע את תרופת הקופקסון לאונטיס במחיר מופחת – מחיר המשקף 55% ממחיר
4 המכירה לצרכן הסופי, זאת בהתחשב בעליות המכירה, השיווק וההפקה (דיווח
5 לפיה הרווח "נטו"), החל משנת 2008 שנייתה טבע את שיטת הדיווח והחלła לדוח על
6 הכנסות מכירת הקופקסון לפי מחיר המשקף קרוב ל-100% ממחיר המכירה
7 לצרכן הסופי (דיווח לפי מחיר "ברוטו"), כאשר הגידול במחזור בא לידי ביטוי
8 בסעיף "הוצאות מכירה ושיווק". חישוב הגידול במחזור על בסיס המחיר החדש,
9 يولץ עיוזת בחישוב "יחס המחזוריים" ובחלוקת ההכנסה החייבת לחילki המפעל
10 השוניים.
11
111. בנויגוד לטענת המערערות לפיה הגידול במחזור המכירות תואם את הסיכוןים
12 הנוספים שטבע לקרה על עצמה, כביכול, הרי שבפועל לא היה שינוי כה מהותי
13 ברווחיה של טבע, שכן במקביל לגידול במחזור המכירות, גדלו גם הוצאות המכירה
14 והשיווק שלה.
15
112. על מנת לחשב את הגידול הנוכחי במחזור שמקורו בתוכנית המאושרת על בסיס מכנה
16 משותף אחד, יש להתאים גם את מחזור הבסיס לשיטת הדיווח החדשה ולקבוע את
17 מחזור המכירות המומוצע בשנים 2002 ו-2003 בסכום המשקף 100% ממחיר
18 המכירה לצרכן הסופי באותה השנים, ולהילופין, באמצעות הקטנת המחזור בשנה
19 השותפת והתאמתו למחיר הישן.
20
113. החלטת המשיב בשומה אך מיישמת את העקרונות שנקבעו על ידי מרכז השקעות
21 בהתחשב בשיטת הדיווח החדשה, והוא לפיכך בסמכותו.
22
114. המערערות לא מסרו מידע מלא למרכז השקעות הון. כך, במהלך הליך הוחכות
23 התבגר שלמרות שהמערערות ידעו היטב כבר בשנת 2001 שההסטטם עם חברות
24 השיווק לא יוארך, וכי מחזור ההכנסות של טבע צפוי לגדול משמעותית, הן לא טrhoו
25 ליידע בכך את מרכז השקעות.
26

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 115. בהתייחס לטענת המערערות לפיה התשלום לאוונטייס מהווה "عملיה נוספת" עבור
2 השירותים שניתנו בעבר, ולא פיזוי בגין הפסקת שיתוף הפעלה, הרי שאין זה ברור
3 מדוע בתקופה בה העניקה אוונטייס את השירותים נגרע חלקה מחוזור המכירות של
4 טבע, ואילו עתה טוענת טבע שאין לעשות כן.

5 **החלוקת בעניין תרופת הקופקסון - דין והכרעה**

6 116. בוגע לתרופת הדגל של טבע, הקופקסון, המיועדת לטיפול במחלה טרשת העורקים,
7 נחתמו בשנת 1995 בין טבע ובין אוונטייס מס' סכמים (צורפו כנספחים 1-4
8 לתצהירה של גבי' אתי מיטרני מטעם המערערות), שעוניים שיווק, מכירה והפצה של
9 התרופה בארץות הברית ובקנדזה. על פי הסכם ההפצה, שתוקפו לעשר שנים, טבע
10 מכירה לאוונטייס את הקופקסון, באמצעות טבע ארחה"ב, חברת בת של טבע, וזאת
11 בתמורה למחרhir השווה ל-55% מס' המכירות נתו של התרופה (להלן: "**המחיר
12 היישן**").

13 117. ביום 13.2.2001 נחתם הסכם חדש בין הצדדים (צורף כנספח 5 לתצהיר מיטרני) שבו
14 נקבע כי שיתוף הפעלה בין החברות יסתתיים ביום 31.3.2008, כי כל פעולות השיווק
15 והפצה בארץות ובנדזה יועברו לחברת בת של טבע, הגם שתבע המשיך לשלם
16 לאוונטייס תשלום נוסף בשיעור של 25% מההכנסות נתו מכירת הקופקסון
17 בארץות הברית במשך תקופה של שנתיים. לפיכך, משנת 2008 ואילך מכירה חברת
18 הבת של טבע את התרופה ישירות לצרכנים בארץות, ואילו טבע קיבלה בתמורה
19 100% מס' המכירות נתו בגין עליות הפצה ובהתאם לעבודת חקר מחيري העברה
20 (להלן: "**המחיר החדש**").

21 118. ביום 1.7.2004 קיבלה טבע ממרכז ההשקעות אישור ביצוע לתוכנית מס' 1192
22 להרחבה של המפעל לייצור תרופת הקופקסון, שבו נקבע כי בשנת 2004 תהא "שנת
23 הפעלה" ו-"מחוזור הבסיס" ייקבע ממוצע מחוזורי המכירות של תרופת הקופקסון
24 בשנת 2002, ואילו ביום 15.11.2004 תוקן האישור ונקבע כי מחוזור המפעל בשנת
25 הבסיס ייקבע על פי ממוצע מחוזורי המכירות של תרופת הקופקסון בשנים 2002 ו-
26 2003.

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

119. הצדדים נחלקו בשאלת היקף הטבת המס לה זכאיות טבע בגין הכנסתה ממיכרת
1 הקופקסון, הטבה הנוצרת מהגידול בהכנסות החברה הנובע מההשקה על פי
2 התכנית המאושרת, תוך עיריכת השוואה בין "מחזור הבסיס" והמחזור לשנה
3 השותפת. במועד החלוקת עומדת העובדה כי קיימים, כאמור, שני מחירים
4 רלוונטיים – המחיר הישן והמחיר החדש. עמדת המשיב היא כי לצורך בדיקת
5 הגידול בהכנסות ובקביעת היקף הנטבות יש להביא את שני המחזוריים לכדי "מכנה
6 משותף אחד". מנגד, טענות המערערות כי המשיב מותבسط על הנחה שגויה לפיה
7 לא חל שינוי מהותי באופי הפעולות בתקופת ההתקשרות עם אונטיס ולאחריה.
8
120. מסגרת ההתקשרות בין טבע ואונטיס פורטה על ידי הגבי מיטרני, ששימשה
9 כמנהל הכספי של חטיבת הקופקסון בטבע בין השנים 2001-2010, ואלו עיקרייה:
10
- 11 הסכם שיתוף הפעולה מיום 28.2.1995 שנחתם בין טבע, טבע אריה"ב, אונטיס
12 וחברת בת של אונטיס (להלן: "**הסכם שיתוף הפעולה**"). -
- 13 הסכם הפצה מיום 7.3.1995 בין טבע אריה"ב לאונטיס, במסגרתו נקבע כי
14 אונטיס תמכור ותפיץ באופן בלעדי את הקופקסון בארצות הברית ובקנדה
15 (להלן: "**הסכם הפצה**"). תקופת ההסכם נקבעה ל-10 שנים ממועד השקמת
16 הקופקסון (החל משלט 1998), כאשר לצדדים ניתנה אפשרות להאריך את
17 תחולת ההסכם בשנתיים נוספים. בתום התקופה נקבע כי טבע תחל לשוק
18 ולמכור את הקופקסון עצמה. -
- 19 הסכם שותפות מיום 7.3.1995, לפיו הוקמה שותפות בין טבע אריה"ב ואונטיס
20 (להלן: "**השותפות**"), באמצעות ביצוע פועלות השיווק של הקופקסון.
21 במסגרת זו התחייבו הצדדים, בין היתר, לשאת חלקים שווים בעליות
22 וההוצאות הכרוכות בפעילויות השותפות. -
- 23 הסכם שירותים מיום 7.3.1995 במסגרתו הוסכם כי השותפות שהוקמה כאמור,
24 תספק לאונטיס שירותים שונים בקשר עם שיוק הקופקסון בארצות הברית
25 בתמורה לתשלומים שנקבעו בהסכם. -
- 26 הסכם ארגון מחדש מיום 13.2.2001 (להלן: "**הסכם ארגון מחדש**") במסגרתו
27 נקבע כי שיתוף הפעולה יסתיים ביום 31.3.2008 (בחלוף 10 שנים ממועד

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

ההפקה), כאשר מאותו מועד לקחה על עצמה טבע (באמצעות חברת בת) את
 השיווק, ההפקה והמכירה של הקופקסון בארא"ב. עוד נקבע בהסכם זה כי
 לאחר סיום ההתקשרות תמשיך ותשלם טבע לאוונטייס עלמה נספה בשיעור של
 25% מההכנסות נתו מכירת הקופקסון בארץות הברית במשך תקופה של
 5 שנים.

121. הקופקסון הייתה המקור הראשונה שפתחה על ידי טבע. לטענת המערערות,
 בהתחשב מכלול הסיכוןים והסיכוןים, ומאחר שטיבו הייתה חסרת ניסיון בשיווק
 ומכרית תרופות מקור (להבדיל מתרופות גנריות), היא ביקשה להיעזר בחברה
 בינלאומית ותיקה בעלת ידע בתחום. לפיכך, טبع התקשרה במערכת הסכמתית עם
 חברות אוונטייס, שביסודה הוסכם כי טבע תמכור לאוונטייס את התרופה במחיר
 השווה ל-55% מסκ המכירות נתו, ואילו אוונטייס היא שתמכור את התרופה בשוק
 האמריקאי והקנדי. לאחר מספר שנים, הופסק שיתוף הפעולה בין טבע ובין
 אוונטייס, ותרופה הקופקסון נמכרה ישירות על ידי טבע (באמצעות טבע ארה"ב),
 כך שבידי טבע נותר כמעט 100% מסκ המכירות נתו. מחוזר הבסיס חשוב, כאמור,
 בשלב שבו התקיים שיתוף הפעולה בין טבע לאוונטייס והתרופה נמכרה על ידי טבע
 במחיר השווה ל-55% מסκ המכירות נתו, ואילו את המחזור השוטף – לצורך בדיקת
 הגידול במחוזרים וקביעת היקף הטבת המס – יש לחשב בשלב שבו התרופה נמכרת
 על ידי טבע במחיר השווה לכמעט 100% מסκ המכירות נתו.

122. במסגרת השומה קבע המשיב כי על מנת לחשב את הגידול במחוזרים, לצורך קביעת
 היקף הטבתה, יש להביאם לכדי מכנה משותף, דהיינו יש להתאים את מחוזר
 הבסיס לשיטת הדיווח החדשה, שלפיה מדוח המחזור השוטף, או, לחילופין,
 להתאים את המחזור השוטף לשיטת הדיווח הישנה, שלפיה חשוב מחוזר הבסיס.
 רק בדרך זו, כך טען, ניתן להגשים את כוונת החוקק ולבחון את "הגידול האמתי"
 בהכנסות, הזכאי להטבת המס.

123. גישתו העקרונית של המשיב בדבר הצורך להביא את המחזורים לכדי מכנה משותף
 אחד, מקובלת עליי. ברור הדבר שי"א ניתן להשווות מלפפונים לעגבניות". עם
 זאת, השומה מתבססת על הנחה אחת ויחידה ולפיו השינוי שיטה טבע בקשר
 למכרית הקופקסון ושיתוף הפעולה שהוא לה עם אוונטייס, הוא שינוי בשיטת

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- הדיוח – משיתות דיוח "נטו" לשיטת דיוח "ברוטו" - וכי לא חל שינוי מהותי בפעולות. סבורני כי מחומר הראות שבפניו עולה אחרת.
- שוכנעתי כי קיים שינוי מהותי בין מידת מעורבותה של טבע בפעולות השיווק, ההפצה והמכירה של הקופקסון בין שתי התקופות – תקופה של שיתוף פעולה עם אונטיס לתקופה שלאחר מכן, בה נטה טבע את מלא האחריות, הסיכוןים והסיכוןים בנוגע לפעולות אלו. בנגד עמדת המשיב, אני סבור כי מדובר אך ורק בשינוי "שיטת הדיוח". אכן, רק לאחר שהסתימה תקופה של שיתוף פעולה עם אונטיס כללה טבע את העליות הקשורות לדיוחה, אך רק החל בתקופה זו היא גם זונשה באחריות לאותן פעולות. למעשה, נכון היה לומר כי בתקופה של שיתוף פעולה שבין טבע לאונטיס, הייתה אונטיס הלקוח היחיד של טבע בכל הקשור למכירת תרומות הקופקסון, כאשר אונטיס היא זו שניהלה באופן בלעדי את המשא ומתן וקבעת המחירים אל מול הגורמים הרלוונטיים, כאשר הקופקסון היה מוצר אחד מתוך סל המוצרים שלו.
- לפיכך, בשנים בהם התקיים של שיתוף פעולה האמור, לרבות בשנים 2002 ו- 2003, שעיל פיהם נקבע מחוזר הבסיס, המחזיר של טבע ממכירת תרומות הקופקסון יכול להתייחס אך ורק לתמורה ששולם לה על ידי אונטיס, ולא לכל תמורה אחרת או נוספת שהופקה על ידי אונטיס עצמה. לעומת זאת, לאחר שהסתומים של שיתוף הפעולה, הרי שבמוקם לקוח אחד עומדת עתה טבע בפני לקוחות רבים (הכוונה לחברות הביטוח האמריקאיות; ראו עדות הגבי מיטרני בפרוטוקול מיום 25.9.2019 עמ' 45 ש' 25-29, וכן עמ' 47 ש' 27-28). לפיכך, הגידול במחזוריים בין שתי תקופות אלו אינו נובע ממשינוי "שיטת הדיוח" גרידא, אלא משינוי באופי פעילותה של טבע בכל הקשור לתרומות הקופקסון, ואין מקום להטעם משנה זו כאשר אנו נדרשים לבחון את הגידול במחזוריים בעקבות ההשערה המושרת ולצורך קביעת היקף הטענה.
- אני מתעלם מהעובדה כי בהסכם הארגון מחדש שנחתם בשנת 2001 נקבע כי השותפות תפוך וכי החל משנת 2002 פעילות השיווק תבוצע על ידי טבע (באמצעות חברת בת), כאשר כתוצאה לכך חלקה של אונטיס (באחזוים) מסך המכירות נטו. עם זאת, הגבי מיטרני הסבירה כי הסיכוןים המהותיים בהקשר זה אינם מצויים בפעולות השיווק, אלא במעטך ההפצה והמכירות מול הלקוחות, ובכלל זאת

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 סיכונים משפטיים שונים הקשורים להפצת התרופה (עמ' 43 ש' 10 – 12 ; עמ' 46 ש'
 2 – 31). דבריה אלו של גבי מיטרני נראים בעניין ולא מצאת כי עלה בידי המשיב
 3 להפריכם. למעשה דברים אלו מקבלים חיזוק מסוים מההתרכשות שairuro
 4 בהמשך הדרך לחברת טבע והتبיעות המשפטיות בפניהם ניצבה (ראו עדות מיטרני
 5 בעמ' 41 ש' 8 – 12 וכן בעמ' 50 ש' 14 – 19). באונה מידה אין לקבל טענתו של
 6 המשיב כי יש לקבוע שהשינוי המהותי החל בשנת 2002 נוכח הגידול בחלוקת של טבע,
 7 על חשבו אוננטי, בסך המכירות נטו, וזאת בעקבות העברת מערך השיווק אליה
 8 בשנת 2002. לטעמי, אין בשינוי האחוזה משומש שניי מוחותי המצדיק לעורך
 9 התאמה במחוזרים על מנת להביאם ל"מכנה משותף אחד", במילוי מקום שבו
 10 נתען, והדבר לא נסתר, כי בסופו של יום ממלי לא היה בסכומים ששולמו לטבע
 11 תמורה פעולות השיווק כדי לכנות את הווצאותיה בשנים הראשונות שבה שוקה
 12 התroppה (עדות מיטרני, עמ' 43 ש' 19 – 27 ; עמ' 48 ש' 17 – 25).

127. טוען המשיב בשומרתו החילופית, כי בכל מקרה אין להביא בחשבון המחויזר השוטף
 13 את התשלום הנוסף ששולם לאוננטי – דהיינו תשלום בשיעור של 25% בתקופה
 14 של שנתיים לאחר סיום שיתוף הפעולה - שכן מדובר בפיקוח עבור הפסקת שיתוף
 15 הפעולה, ולא, כטענת המערערות, "עללה" בגין מאכילה ופועלה של אוננטי בעבר.
 16 עמדתו של המשיב בנקודה זו נראית לי עדיפה על פני זו של המערערות. אכן, הסכם
 17 הארגון מחדש לא הביא לקיים תקופה שיתוף הפעולה כפי שנקבעה מראש בין
 18 הצדדים, כאשר אף התשלום בשיעור 25% ששולם לאוננטי בשנתיים הראשונות
 19 שלآخر הפסקת שיתוף הפעולה עוגן בהסכם המקורי (סעיף 11.3 להסכם השותפות;
 20 ראו גם סעיפים 44 ו-47 לተichier צפורי וכן עדות מיטרני בעמ' 49 ש' 10-3). עם זאת,
 21 בסופו של יום תשלום זה, המכונה בהסכם משנהת 2001 כ-*Payment of Termination Amount*
 22 עד תום – והדבר נזקף לחובת המערערות - על שום מה שולם וכיcid חשוב. ההסבר
 23 שניתן על ידי המערערות לפיו אוננטי לא הייתה משקיעה ממשאים בשיווק והפצת
 24 התroppה, אלמלא היה מובטח לה זמן "קבוע וקשיח" מראש לקבלת העמלה (סעיף
 25 לתeacher מיטרני), או כי שיווק והפצת התroppה בשנים הראשונות גורר הפסדים
 26 ממשמעותיים (עדות מיטרני בעמ' 43 ש' 19-27), עדין אין מבהיר על שום מה לא היה
 27 די בעמלה ששולמה בתקופה עשר השנים של שיתוף הפעולה. מכל מקום, תיארו של
 28 29

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 תשלום זה כ"פיצווי" בגין הפסקת הפעולות, נראה על פניו כתיאור נכון יותר, ובכל
2 מקרה נכון יותר מתיאورو כתשלום עבור פעולות העבר.
- 3 יתר על כן, ועיקר, אם אמם מדובר בعملת המשולמת לאוונטייס בגין פעילותה
4 בעבר, מה בין פעולה זו לבין החלק מתוך סך המכירות נטו שנותר בידי של אוונטייס
5 בתקופת שיתוף הפעולה, ומדובר רק את אותה פעולה, המשולמת לאחר סיום שיתוף
6 הפעולה, אין לגרוע מהנכשנה של טبع לצורך בחינת הגידול במחוזר, כפי טענתה?
7 אצין בהקשר זה כי לא ניתן על ידי המערערות כי יש לטעב את הנכשנה של
8 אוונטייס בתקופת שיתוף הפעולה.
- 9 אוסיף כי העבודה שעלה פि כלל החשבונות המקובלים יש לסוג את התשלומים הנוסף
10 לאוונטייס בפועל, כפי שנטען על ידי המערערות וכפי שהתשולם סוג בפועל
11 בדוחותיה הכספיים של טבע, אף היא אינה משנה את המסקנה האמורה. בסופו של
12 יום, והדבר נכון במיוחד כשמדבר בתשלום לרגל סיום התקשרות, לא הכינוי שנטנו
13 הצדדים לתשלום, ולא סיומו לפי כלל החשבונות, הוא שיקבע את אופיו לצורכי
14 מס. במקרה שלנו, נדרשים אנו לבחון את הגידול במחוזר בעקבות השקעה
15 המאושרת. כספים המשולמים לצד ג', שכתוכה מהם נותרת בידי החברה, שביצעה
16 את השקעה, הכנסתה נמוכה יותר, אין מקום להביעם בחשבונו לצורך בדיקת הגידול
17 במחוזר. לא לモתר לציין כי אינו מקבל בעניין זה את טענת המערערות – ככל שהיא
18 אמם נוגעת לשומרת החלופית של המשיב – כי הסמכות לקבוע התאמות במחוזר
19 מסורה למרכו השקעות בלבד, שכן ברור שאין מדובר בשינויו כלשהו של החלטת
20 מרכו השקעות, אלא בישומה תוך התחשב בהכנסתו האמיתית של המערערות.
- 21 סוף דבר – מקבל אני את טענות המערערות באשר לאופן חישוב הגידול במחוזרים,
22 ודוחה את עמדתו של המשיב בשומרתו העיקרית לפיה יש לבצע התאמה במחוזרים
23 לאור השינוי במחיר שבו נמקרה תרופת הקופקסון. עם זאת, מקבל אני את שומרתו
24 החלופית של המשיב לפיה יש להפחית מהמחוזר את התשלום הנוסף ששולם
25 לאוונטייס לאחר סיום שיתוף הפעולה עמה.
- 26 נוכח מסקنتי דלעיל, אני רואה מקום להידרש לטענות הנוגעות להיקף המידע
27 שמסרו המערערות למרכו השקעות, מה גם שבעניין זה מקובלת עלי טענתן כי

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 מאחר שהדבר עלה רק במסגרת חקירתה הנגדית של גבי מיטרני, מדובר בהרחבת
2 חזית אסורה.
3

חישוב יחס המחויזרים באסיה:

4 132. ביום 31.12.1999 התמזגו אסיה וחברת טבע טק בע"מ. בעקבות המיזוג נוצר הצורך
5 לפצל את "מחוזרי הבסיס" של תכניות ההשקעה שהיו קיימות בחברות המתמזגות,
6 בין מפעלייהן השונים.

7 133. ביום 2.9.2002 קיבלו החברות את טיוטת אישור "מיזוג חברות אסיה וטבע-טק"
8 (נספח ט' ל拄חים הגב' צפורי. יצוין כי אסיה צירפה את טיוטת המיזוג לדוחותיה
9 הכספיים שהוגשו למшиб והסתמכה עליה כאישור להעברת ההטבות משתתי החברות
10 לחברת הממויבות. מכל מקום, הצדדים אינם חלקים בדבר תחולתה של הטיווה).
11 בסעיף 3 לטיוויה נקבע כי מהזור החברה ייחס לכתבי האישור כדלקמן:

12 3.1.1 **תכניות שיופלו החל בשנה הראשונה שלאחר המיזוג**
13 **ואילך, ראשית ייחוס חלק מהמחוזר של חברת אסיה הממויבות**
14 **(להלן: "המחוזר המאוחד") לככתי האישור של תכניות אשר**
15 **יוענקו/או הופעלו החל מהשנה הראשונה לאחר המיזוג (ביניהם**
16 **תכנית טبع טק ג' המאוחדרת). ייחוס זה יעשה בהתאם לכללים**
17 **הקבועים בסעיף סעיף 74 ב' חוק" (כלומר בהתאם למחויזרים של**
18 **השנה שקדמה לשנת ההפעלה – ש.ב.).**

19 3.1.2 **תכניות שהופלו לפני מועד המיזוג - יתרת המחויזר**
20 **המאוחד שלא ייחסה לתכניות כאמור בסעיף א' לעיל (להלן:**
21 **"יתרת המחויזר") תיחס לככתי האישור של אסיה וטבע טק**
22 **אשר הוונקו והופלו טרם יום המיזוג בדרך הבאה: "...יתרת**
23 **המחוזר מכאן ולהבא תחולק בין מפעיל אסיר וטבע טק לפי ייחס**
24 **המחויזרים בין שתי החברות בשנת 1999, כאשר פיצול יתרת**
25 **המחוזר יעשה בהתאם לחלק היחסי של כל חברה בסך כל**
26 **המחוזר המשותף של שתי החברות ערב המיזוג".**

27 134. טרם המיזוג הופלו בשתי החברות המתמזגות תכניות ההשקעות הבאות: בחברת
28 אסיה תכנית 654 שהופעלה בשנת 1998 ועל פיה זכאית אסיה לפטור ממיס עד לשנת
29 2009; בחברת טבע טק תכנית 372 שהופעלה בשנת 1999 ועל פיה זכאית טבע טק
30 לפטור ממיס עד לשנת 2010.

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

- 1 135. ביום 7.7.2004 ניתן אישור מרכז ההשקעות לביצוע תכנית 535 (תכנית טبع טק ג' המאוחذת הנזכרת לעיל) ובו נקבע כי שנת הפעלה לתוכנית תהא שנת 2001, וכן נקבע מחזור הבסיס לשנת 2000, הוא המחוror לשנה שקדמה לשנת הפעלה.
- 2
- 3
- 4 136. כתוצאה מהמיוג בין שתי החברות עלתה השאלה כיצד יש לפצל את מחזור הבסיס של תכנית 535 בין תכנית ההשקעה של אסיה, לבין תכנית ההשקעה של טבע טק, וזאת לצורך חישוב " הפרש ההרחבה" של כל אחת מהן (למשמעותו ונפקותו של הפרש ההרחבה ראו למשל ע"מ (מחוזי חיפה) 26574-10-10 **מתפרות ליאור בע"מ נ' פקיד שומה חיפה (1.3.2012)**). יוער כי לחלוקת זו השלכה על השאלה האם יתרת המחוror תיויחס לתוכנית הזכאית להטבה בשנת 2010 (תכנית 654), או לתוכנית שכבר אינה זכאית להטבה זו (תכנית 372).
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11 137. לעומת זאת, לצורך פיצול המחוror יש להחיל את הוראות סעיף 3.1.1 לטיוויה, כפי שהן אף עשו בפועל. לטענות, בשל העובדה של פי כתוב האישור שנת הפעלה של תכנית 535 היא שנת 2001, הרי לצורך פיצול המחוror יש להחיל את הוראות הסעיף הנ"ל, ולהתחשב במחזריהם של אסיה וטבע טק בשנת 2000, היא השנה שקדמה לשנת הפעלה של התכנית.
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16 138. לעומת זאת, יש לפצל את יתרת המחוror בין טבע טק לאסיה, בהתאם לנוסחה שנקבעה בסעיף 3.1.2 לטיוויה, דהיינו לפי יחס המחוזרים בין שתי החברות בשנת 1999. לטענותו, לאחר ששתי התוכניות הופלו טרם המיווג, הרי לצורך קביעת " הפרש ההרחבה" של תכניות אלה יש ליחס את הסעיף הנ"ל, המתיחס לאופן חלוקת יתרת המחוror המאוחד, בין תכניות שהופלו בטרם המיווג.
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21 139. דעתך בעניין זה כදעת המשיב. במקרה שלפנינו אין מחלוקת לגבי מחזור הבסיס של תכנית 535 שכן הופולה לאחר מועד המיווג. המחלוקת נוגעת לאופן שבו יש לפצל את מחזור הבסיס הנ"ל בין שתי התוכניות שהופלו טרם המיווג, ובעניין זה קובעת טיעות המשיב באופן מפורש כי יש לבחון את מחזריו החברות בשנת 1999. איני סבור כי החלטת המשיב בעניין זה מהווה חריגה מסמכותו ומונגדת להחלטת מנהלת מרכז השקעות באשר לקביעת שנת הפעלה (סע' 235 – 236 להודעה המפרשת את נימוקי הערעור), באשר אין מחלוקת לגבי שנת הפעלה של תכנית 535, אלא המחלוקת נוגעת לאופן יישום טיעות האישור ביחס לאותה תוכנית,
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 ובעניין זה האופן בו מפרש אותה המשיב נראה לי תואם את לשון הטיווה ואת
 2 מטרתה.

3 **ייחוס הוצאות מחקר ופיתוח:**

4 140. בדוחות טבע לשנות המס נכללו הוצאות מו"פ בסך כולל של כ- 1,868,000,000 דולר.
 5 לעומת זאת מילוי, שאינו ליחסו במישרין להכנסותיה המוטבות ממיכרת
 6 תרופות המקור (ה קופסקו וה אזילקט), ניתן ליחסן להכנסות אחרות (החיבות
 7 במס) לפי בחירתה, ואילו לעומת זאת המשיב יש לנחות את הוצאות מו"פ מכל
 8 הכנסותיה של טבע בהתאם לסעיף 18(ג) לפקודה. לטענתו, הוצאות מו"פ של טבע
 9 נוגעות הן לתחומי התרופות הגנריות (חטיבת גנרטית "ותיקה", לה ייחסה טבע כ- 95%
 10 מכל הוצאות מו"פ, וחטיבת גנרטית "חדשנית") והן לתחומי תרופות המקור, ולא
 11 בכדי ייחסה טבע את רובן ככלון של הוצאות מו"פ לחטיבת הגנרטית הוותיקה, ולא
 12 ליתר החטיבות, וזאת במטרה להקטין את הכנסה החייבת במס.

13 141. לטענת טבע, לעומת זאת המשיב אינה עולה בקנה אחד עם לשון סעיף 20א לפקודה ועם
 14 תכליתו, דהיינו לעודד השקעה במחקר ופיתוח בישראל. לטענתה, גישת המשיב
 15 ממשמעה כי טبع לא יכול ליהנות מהבטבת המס בגין לכ- 75% מסכום הוצאות
 16 מו"פ, וזאת בגין הלהקה לפיה יש לאמץ פרשנות מרחיבה ולא פרשנות מצמצמת
 17 בכל הנוגע לחוקי העידוד. כמו כן היא טוענת כי סעיף 20א לפקודה הוא דין מיוחד
 18 שאינו מטיל כל מגבלה על אופן ניכוי הוצאות מו"פ, ולפיכך ייחס הוצאות נתון
 19 לשיקול דעתה. לטענתה, רק חלק של מוחוזות מו"פ קשור לפעילויות החברה
 20 בגין תרופות המקור, וזאת מהטעם שעיקר המחקיר והפיתוח בתחום למוצרים אלה
 21 הסטיים לפני שנים רבות, כך ש מרבית הוצאות מו"פ לא קשורות לפעילויות
 22 האמורה, אלא לפעילויות התעשייה התעשייתית ובכלל מקרה אין להחיל את סעיף 18(ג)
 23 לפקודה באופן שבו נהג המשיב.

24 142. אקדמיים ואומרים כי בסוגיה זו ניתן פסק דין של בית המשפט המחויזי בתל אביב (עו"מ
 25 17-03-63434 עורב טכנולוגיות בע"מ נ' פקיד שומה חולון (25.3.2020)) (להלן: "ענין
 26 עורב"), ומוצה אני לנכון להציגך לאמור בפסק הדין, לנימוקיו וביקור למסקנותו,
 27 לפיה יש ליחס את הוצאות מו"פ לכל הכנסות, וכי אין בסיס לעמדת פיה ניתן
 28 ליחסן לפי שיקול דעת החברה. אוסיף כי לא מצאתם ממש בטענת טבע כי אין להחיל

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 בעניינה את שנספק בעניין **עורב** על שום סכומי הוצאות המו"פ הגבוהים הנדונים
 2 כאן וההוצאות המשמעותיות לכך. ברי, כי דין אחד לכל הנישומים, גדולים קטנים,
 3 וכי היקף הסכומים אין בו כדי לשנות מון המסקנה המשפטית. בעניין זה אף העיר
 4 המשיב, ובצדκ העיר, כי המערערות בחרו לצין את סכומי הוצאות המו"פ, אך לא
 5 את היקף הכנסות והיקף הטבות המס שהן מקבלות.

6 סעיף 20א(א)(1) לפוקודה קובע ברישא שלו כהאי לישנא:

7 **"בקביעת הכנסתתו החייבת של אדם, שהוצאה הוצאות, כולל**
 8 **הוצאות הווין,** למחקר מדעי בתחום התעשייה, החקלאות,
 9 **התחרורה או הארגה שאושר לעניין זה בידי מי שהסמיד השר**
 10 **הமמונה על המשרד שתבצע פעולתו נוגע המחקיר, יותר לו יוכל**
 11 **מכל הכנסתתו** **בשנת המס** **שהה שולמו ובלבד** **שנתקימה אחת**
 12 **מאלה...:**

13 מסעיף 20א(א) לפוקודה עולה בבירור כי הוצאות המו"פ באוט חלק מקביעת
 14 הכנסה החייבת של הנישום ודיןין כדין כל הוצאה אחרת (ראו גם סעיף 25 לפסק
 15 הדין בעניין **עורב**). כמו כן, הסעיף נוקט במילויים "**מכל הכנסתתו בשנת המס**",
 16 משמע כי יש לנכונות הוצאות המו"פ מכל הכנסות של הנישום ולא רק חלק
 17 מסויים מהכנסתו על פי בחרותו.

18 בחינת תכלית החקיקה אף היא מובילה למסקנה לפיה יש לנכונות את הוצאות המו"פ
 19 כנגד כל הכנסות. מדובר בהוצאה הונית ונכוכה לפי סעיף 20א לפוקודה הוא
 20 בבחינת חריג לכלי ניכוי ההוצאה הרגילים. לפיכך, ושלא כגישה טبع, איני סבור
 21 כי חל במקרה זה הכלל לפיו יש לאמץ פרשנות מרוחיבה. מאחר שמדובר בחraig, ראוי
 22 דזוקא לפרשו בנסיבות, ובכל מקרה – בהתאם ללשון החוק הפשטוה. ככל שמדובר
 23 בהוצאות שלא ניתן ליחס באופן ספציפי לאיזו הכנסה – והמעעררות לא הוכחו כי
 24 ניתן ליחס את מרביתן ככל הוצאות המו"פ לחטיבה הగנית הוותיקה כפי
 25 שנagara בדוחותיה – הרי שחל הכלל האמור בסעיף 18(ג) לפוקודה ולפיו –

26 **"כללה הכנסתתו של אדם הכנסה שלגבייה נקבע שיורש מס מיוחד**
 27 **או שהוא פטור מס (להלן – הכנסה מועדףת), הוצאות שהו**
 28 **עמד אותו אדם לשם השגת הכנסה המועדף יותר לניכוי לפי**
 29 **סעיף 17 רק כנגד הכנסה זו;** **לא ניתן לקבוע את הוצאות כאמור,**
 30 **ינויה כנגד הכנסה המועדף חלק יחסית מן הוצאות שהו עמד**
 31 **ביצור מכל הכנסתו, כייחס הכנסה המועדף לכל הכנסתו;** **אך**

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

**רשי שר האוצר להורות על אופן חלוקה אחר של הוצאות אס
ראא לעשות כן לפי הנি�בות.**

146. טוענת טבע כי גישת המשיב מביאה לכך כי היא "مبזבזת" את הניכוי על הכנסתה
פטורה, ובאופן זה מאבדת את יתרונות המס שהעניק לה החוק בסעיף 20 א
לפקודה. על כך השיב בית המשפט בעניין **עורב**, ודבריו מקובלים עליי, כי האפשרות
לבחור את הכנסה ממנה תנוכה ההוצאה, באופן המביא את יתרון המס למצו
מייטיבי, אמנם הוכחה בפסקה, אך זאת רק מקום שבו החוק עצמו מעניק חופש
פעולה. לא כך כאשר החוק שולח פעה, וסעיף 18(ג) לפוקודה, הוא אכן דוגמא
מובהקת למצו דברים זה, בשעה שהוא קובע כי יש לנכונות את הוצאות שאין
СПЦИФИОТ באופן יחסית, לרבות נגד "הכנסה מעודפת" (ראו פרק ט' לפסק הדין
בעניין **עורב**, ובמיוחד פסקה 61).

147. אין בידי לקבל את טענת טבע באשר למסקנה העולה מכתבי אישור הנוגעים
لتרופות המקור, ולפיהם מדובר בנסיבות מיוחדת שיש לנחל לגבים
חשיבות הכנסה והוצאה נפרדים. אין בכתב אישור אלה כדי לשנות מהאמור
בפקודת מס הכנסה אשר לאופן ייחסו הוצאות, וגם אם טבע נדרשת להגיש
דו"חות נפרדים ביחס לפעולות זו, עליה לישם את הוראות הפקודה במסגרת דו"ח
התאמת למס.

148. טענתה החילופית של טבע היא כי גם אם חל בעניינה סעיף 18(ג) לפוקודה והיא אינה
רשאית לבחור מאיizo הכנסה ינוCO הוצאות המו"פ, הרי שהיא מקום לנכונות רק
מהכנסתה מפעילותה התעשייתית, הכוללת הן את חטיבת התרופות הגנריות והן
את חטיבת תרופות המקור, להבדיל מהכנסתה הפסיבית, כגון ריבית, תלוגים
ודיבידנד. אכן, הוראת סעיף 20 א לפוקודה, גם לגישת המערורות, מהוות דין מיוחד
והוא קובע כי הוצאה תנוכה **כלכל הכנסה**, ולכארה – גם הנסיבות פסיביות -
ואולם המשיב הוא זה הטוען כי יש להחיל את סעיף 18(ג) לפוקודה, הקובל כי בראש
ובראשונה יש לנכונות את הוצאה מהכנסה הניתנת ליזהו ספציפי ורך אם לא ניתן
לעשות כן – באופן יחסית (יצוין כי בעניין **עורב** לא עמד המשיב על טעنته לתחולת
סעיף 18(ג). ראו פסקה 61 הניל לפסק הדין. לפיכך בית המשפט לא נדרש אליו).
דומה כי אף המשיב אינו חולק על כך כי הוצאות המו"פ של טבע שימושו לצורך
פעילותה התעשייתית, ולפיכך ראוי ליחסן לפעולות זו. כך נהג המשיב בשומו

בית המשפט המחווזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 31518-02-16 + ע"מ 29910-02-17
טבע תעשיות פרמצטטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 לשנת המס 2008 (ראו סעיף 81 לתחair צפורי) וראוי כי יינаг באותו אופן גם בשנות
2 המס האחרות.

3 **תיאום הוצאות מימון:**

4 המשיב לא התיר בניכוי הוצאות מימון שהוצאו על ידי המערערות בקשר לרכישת
5 Barr, הוצאות הפרשי שער הקשורות למימון רכישת Ratiopharm ; והפסד עסקת
6 גידור הקשורה אף היא לרכישת Ratiopharm .

7 מדובר בהוצאות מימון בגין הלואה שקיבלה טبع מסיא לרכישת Barr,
8 בהלוואה שננתנה טبع לחברת טבע אוופה לצורך רכישת Ratiopharm כאשר
9 במקביל להכנסת הריבית תבעה טבע בגין, נגד הכנסה החייבת במס, הפרשי
10 שער שליליים שנוצרו לה בקשר לאותה הלואה (המשיב הכיר רק בניכוי הפרשי
11 השער כנגד הכנסת הריבית), וכן בעסקת גידור שבעצמה טبع בשל חשיפתה לשינוי
12 בהפרשי השער ועל מנת להגן על התחייבותה לרכישת Ratiopharm , כאשר את
13 ההוצאה שנוצרה לה בעקבות כך תבעה כנגד הכנסה החivable במס (ראו פירוט
14 ההצלאות בסעיפים 82 – 106 לתחair צפורי).

15 טענות המערערות כי מדובר בהוצאות המותרות בגין, שכן הן שימשו לייצור
16 הכנסתן בשנת המס, כי הלוואות ניטלו לצורך רכישת נכס הוני המפיק להן הכנסות
17 שוטפות, וכי מדובר בהוצאות אינטגרליות לפועלותן העסיקית נוכחות העובדה כי
18 רכישת החברות הזרות הביאה להרחבת פעילותה העסיקית של טبع בישראל. אשר
19 להפסד מעסיקת הגידור נטען כי טبع ביצעה את העסקה מתוך מטרה להגן על
20 פעילותה השוטפת מפני השינויים בשערי המطبع, ובהדר הוראה מפורשת בפקודה
21 בדבר אופן סיוג ההוצאה מעסקאות ההגנה, הרי שסיוג הוצאות המימון יקבע
22 בהתאם לכללי החשבונות המקובלים. עוד טענו המערערות כי לאחר שמדובר
23 בשאלות משפטיות, וכי במסגרת דין הוחכות, המכירות מטעמן כלל לא נחררו
24 בעניין זה, יש לקבל את עמדתו.

25 לא מצאתי בסיס לעמדת המערערות. הוצאות המימון שהוצאו לצורך רכישת מנויות
26 חברת ZzzBar בודאי שאין הוצאות פירוטיות המותרות בגין, אלא הוצאות הוניות
27 שלכל היוטר יש להוון אותו למחירן המקורי של המניות. טענת טبع לפיה רכישת

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

1 חברת Zazz הרחיבה את פעילותה בישראל ולכון מדובר בהוצאה אינטגרלית לייצור
 2 הכנתה, נסורת מותוך דיווחה שלה עצמה בשעה שדיוחה כי מדובר בהוצאה
 3 מיימון שאין אינטגרליות למפעלה המאושר כפי שאף אישר מזרחי בעדותו (עמ' 173
 4 ש' 23-20), והוא כלל לא הוכחה. בכל מקרה ברור כי מדובר, ככל היותר, בקשר עקיף,
 5 והדבר אינו שונה מכל מקרה אחר שבו נרכשת חברת בת שיש לה איזו סינרגיה עם
 6 הפעולות המתבצעת בחברת האם. למעשה, וכי ציינתי לעיל, אף המומחה מטעם
 7 המערערות הודה בחקירתו כי לא ניתן להוכיח קשר, בוודאי שלא קשר ישיר, בין
 8 רכישת חברת הבת ובין הגידול בפעילותה (ראו פרוטוקול עמ' 20 ש' 4 – 5).

9 הוא הדין בהוצאות הפרשי שער הקשורה להלוואה שתנה טבע לטיב אירופה לשם
 10 רכישת Ratiopharm שאף הוא, על פניהן, בבחינת הוצאה הונית שיש להוון אותה
 11 לעלות המניות. טענת טבע כי מדובר בהוצאה שהיא אינטגרלית לפעילות העסקית,
 12 לא הוכחה, כאשר העד מטעמה התקשה להסבירה ואף הודה כי בעקבות עסקה זו,
 13 אף לא קו ייצור אחד הועבר לישראל (עמ' 173, ש' 1 – 32).

14 ciozia בכך, אף אין להכיר בניכוי את ההפסד מעסקת הגידור לרכישת Ratiopharm.
 15 שכן מדובר בפועלה במישור ההוון, כאשר העד מטעמה אישר כי אין לטבע פעילות
 16 עסקית נפרדת של נזירים (עמ' 174 ש' 6-15 וכן עמ' 175 ש' 7-8, 27-33) וממילא
 17 פעילות זו אינה מוגעה כדי עסק. לא לモותר לציין כי טבע דיווחה על עסקת הגידור
 18 הניל בלבד מיתר פעילות הנזירים שלה (פרוטוקול עמ' 177 ש' 4-10, וכן מוצג מש' 9)
 19 באופן השולל אף את הטענה כי עסקת הגידור האמורה היא חלק אינטגרלי
 20 מן פעילותה העסקית. אשר לטענה לפיה בהעדר הוראה בדיון בדבר האופן שבו יש
 21 להתייחס לעסקת הגנה, יש לסוג את העסקה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים,
 22 הרי שהתשובה לכך היא פשוטה: קיימת הוראה בדיון בעניין זה, היא ההוראה
 23 המאפשרת ניכוי הוצאה רק אם זו שימושה לכינסה בשנה המנס (סעיף 17
 24 לפקודה) ואילו הפסד יוכר רק אם הוא הפסד בעסק (סעיף 28 לפקודה).

25 ער אני לפסיקה אליה הפנו המערערות בnimoki הערעור, ממנה עולה כי במקרים
 26 מסויימים ניתן לראות בהוצאות מיימון חלק מ"ההון החוזר" ולהתיר אותן בניכוי
 27 מההכנסה (למשל, ע"א 191/61 **חברה לפיתוח טבריה בע"מ נ' פקיד שומה תל**
 28 ~~אביב~~ (31.12.1961), לפסיקה לפייה ניתן במקרים מתאימים, ועל יסוד הכלל בעניין
 29 "השקלות הכלכלית", להתר הוצאה מיימון גם אם קיים קשר עקיף בלבד בין לבין

בית המשפט המחויזי מרכז-לוד

**ע"מ 15-01-57133 + ע"מ 16-02-31518 + ע"מ 17-02-29910
טבע תעשיות פרמצטניות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים**

ההכנסה (למשל, ע"א 04/04 8301/2007 **פשמ"ג נ' פי גילוות מסופי נפט וצינורות בע"מ מגיד נ' פקיד שומה פתח תקווה** (16.3.2009)), כאשר לטענת המערערות מבוחנים אלה מצביעים על כך שפעילותה הפיננסית מגיעה כדי "עסק" ולפיכך כי יש להתריר לה את הוצאות המימון בגין. עם זאת, כאמור, לא מצאת כי עליה בידיה המערערות להוכיח כי הוצאות המימון דן מגיעות כדי עסק, כי הון אינטגרליות לפעילות העסקית ונראה כי הדבר אף אינו עולה בקנה אחד עם דיווחיהן שלן.

יתר על כן, וכפי שהבהירתי לעיל, המערערות אפלו לא הוכיחו כי היה ברכישת החברות הזרות, וממילא בהוצאות המימון הקשורות אליהן, כדי להביא להגדלת הפעולות וההכנסה בישראל. בסופו של יומם, כאמור, כל שנמצא בפנינו הן הוצאות מימון שהוצאו לשם רכישת מנויות, והכל הוא שהוצאות מימון אלו יש לנחות נגד הכנסות (ഫטייבות) מדיבידנד, ובאיו דיבידנד, ולכל היתר, להסיפן לעלות המניות (ראו סיכום ההלכות בסוגיה זו בע"א 17-1525 **ארקין תקשורת בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים** (28.5.2018)). בכלל מקרה, בנסיבות העניין אין מקום לראות בהוצאות המימון כהוצאות עסקיות כפי שתענו המערערות.

कנס הגירעון:

בxicומי המערערות טוען כי המשיב זנה את טענתו בעניין זה וכי הוא אינו עומד על הטלת קנס גירעון, שכן המשיב כלל לא התייחס לכך בתצהיריו והנושא אף לא עלה בחקרתו הנגידית של העד מטעמו. ועוד הן טוענו כי ממילא אין כל מקום להטיל עליהם קנס גרעון בקשר עם הוצאות נושא העורורים, שכן לא נפל כל ذופי בהתנהלותן של המערערות בכל הקשור לשומות המיס. Sicomi המשיב לא כללו התייחסות כלשהי לעניין זה, וניכר כי אכן המשיב אינו עומד עוד על הטלת קנס גירעון. מכל מקום אבהיר כי לא מצאת בנסיבות העניין שהמעערערות התרשלו בהכנות הדוי"חות, ולפיכך ממילא אני סבור שיש להטיל עליהם קנס גירעון.

25

26

27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח' נ' פקיד שומה ירושלים
ע"מ 57133-01-15 + 31518-02-16 + 29910-02-17 + ע"מ 17

1

סוף דבר:

157. במרביתן של הסוגיות שבמחולות קיבנתי את עמדת המשיב. במיוחד – את עמדת
המערערות. כל זאת כמפורט לעיל, בהרחבה.

בשולי פסק הדין מצאתי לנכון לציין את האופן שבו נוהל הлик מורכב זה על ידי באי כוח הצדדים, שלא הותירו אבן על אבן בכל אחת ואחת מהסוגיות שבמחלוקת, וכל זאת במקצועיות ובכישרון, בטוב טעם ובຍישוב הדעת.

159. המערערות תישאנה בהוצאות המשיב בסכום כולל של 75,000 ₪ תשלום בתוך 30
7 ימים, שם לא כן יתווסף אליו הפרשי הצמדה וריבית החל מיום ועד למועד
8 התשלומים בפועל.
9

10

11

ניתן לפרסם את פסק הדין.

12

13

14

15

שופט בורנשטיין, שמואל

16

17